

SÖZEL BİLDİRİLER
ORAL PRESENTATIONS

SS-001

Adolesanlarda vücut kitle indeksinin stresle başa çıkma yöntemleri ve bilinçli farkındalık düzeyleri ile ilişkisi

Nazan Kaymaz¹, Yasemin Düzçeker², Mehmet Erdem Uzun³, Hakan Aylanç¹, Meryem Baştürk⁴, Şule Yıldırım¹

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çanakkale, Türkiye

²Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Adolesan Bölümü, Ankara, Türkiye

³Şevket Yılmaz Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi, Bursa, Türkiye

⁴Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Çanakkale, Türkiye

Amaç: Stresle başa çıkma yöntemlerinin belirlenmesinde etkili olan faktörlerden biri bireylerin bilinçli farkındalık düzeyidir. Bilinçli farkındalık, şimdiki ana amaçlı bir şekilde dikkat vererek olayların farkında olma durumudur. 'Farkındalık Temelli Stres Azaltma' yöntemleri fiziksel ve psikolojik bozuklukları tedavi etmek için kullanılmaktadır. Sonuç olarak bilinçli farkındalık davranışsal kontrolde etkindir ve yeme bozuklukları gibi dürtüsel davranışlara engel olabilmektedir. Böylece yeme davranışını etkileyerek günlük diyetin düzenlenmesinde rol alabilir. Bu çalışmanın amacı adolesanlarda (daha yüksek farkındalık düzeylerinin stresli bir durum sırasında olumlu tutuma yönelmeyi sağlaması ve yeme davranışını olumlu etkilemesinin muhtemel olduğu hipoteziyle) bilinçli farkındalık düzeyinin stresle başa çıkma tarzlarını etkileyip etkilemediği ve bunun vücut kitle indeksiyle ilişkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışma grubu Temmuz 2015-Ocak 2016 tarihleri arasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çocuk sağlığı ve hastalıkları polikliniğine başvuran ve Tanner ölçütlerine göre evre 2 ve üzerinde sağlıklı adolesanlardan oluşturuldu. Katılımcılardan sosyodemografik bilgi formu, bilinçli farkındalık düzeylerini değerlendirmek amacıyla Mindful Attention Awareness Scale (MAAS), stresle başa çıkma tarzlarını değerlendirmek amacıyla Ways of Coping Check List kullanılmıştır. Vücut kitle indeksi günlük kalibrasyonu yapılan aynı ölçüm aracı ile yapılan boy ve vücut ağırlığı ölçümleriyle hesaplanan kg/m² formülüyle hesaplanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya 270 adolesan (ortalama yaş: 13,63±2,07 SD -165 kız/105 erkek) katılmıştır. Çalışma grubu düşük ağırlıklı (n=90), normal ağırlıklı (n=99) ve obez (kilolu adolesanlar dahil, n=81) şeklinde üç gruba ayrıldığında sosyodemografik özelliklerden doğum şekli, doğum ağırlığı, kaçınıcı gebelikten doğduğu, kardeş sayısı, okul başarı düzeyinin, anne ve babanın yaşları ve eğitim durumu, aylık gelir ve yaşadıkları yer açısından gruplar arasında istatistiksel farkın olmadığı görüldü. Vücut kitle indeksiyle bilinçli farkındalık skorları arasında anlamlı bir ko-

relasyon saptanmadı (r=-0,085; p=0,161). Gruplar arasında stresle baş etme yöntemlerinin de farklı olmadığı görüldü. Bilinçli farkındalık skoru ile ölçek alt gruplarından çaresiz yaklaşım, geri çekilme, kendini suçlama, doğa üstü güçlere inanma ve alın yazısına sığınma arasında anlamlı negative korelasyon (sırasıyla r=-0,291, p<0,001; r=-0,319, p<0,001; r=-0,285, p<0,001; r=-0,219, p<0,001) saptandı. Skoru yüksek olan adolesanların aktif başa çıkma tarzlarını tercih ettikleri görüldü (r=0,138, and p<0,05).

Sonuç: Araştırmamızın bulguları, bilinçli farkındalık düzeyinin artışının stresle başa çıkma yöntemlerinin seçiminde etkili olduğunu göstermiştir. Literatürdeki bilgiler ve bu araştırmanın sonuçları bağlamında, Bilinçli Farkındalık Temelli Stres Azaltma Programı'nın uygulama sıklığının artırılmasının, bireylerde var olan ya da oluşum riski olan çeşitli psikopatolojilerin önüne geçme yollarından biri olabileceği düşünülmektedir. Çalışmamızda düşük ağırlıklı ya da obez gibi normalden sapma gösteren vücut kitle indeksi uç değerlerinin beden algısının psikolojiyi etkileyerek stresle baş etme yöntemlerini normal ağırlıklılara göre değiştirebileceğini düşünmüştük ve böylece bu ergenlerde negatif stresle başa çıkma yöntemlerinin, aktif başa çıkma yöntemleriyle bilinçli farkındalığın artırılması yoluyla yer değiştirmesinin sağlanabileceğini önermeyi planlamıştık. Ancak çalışmamızın sonucunda bu yönde veri elde etmedik. Vücut kitle indeksinin bilinçli farkındalık düzeylerini ve stresle baş etme yöntem seçimlerinde etkili olmadığını gördük.

Anahtar Kelimeler: Bilinçli farkındalık, stresle başa çıkma, vücut kitle indeksi, adolesan

SS-002

Yenidoğanın geçici takipnesi ve atopik yürüyüş

Esengül Keleş

Fatih Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatri Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Amaç: Çocuklarda atopik yürüyüşün ilk prezentasyon şekli yenidoğanın geçici takipnesi (YGT) olabilir mi sorusuna cevap bulmayı amaçladık.

Yöntem: Çalışma; Fatih Üniversitesi Tıp Fakültesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Ocak 2006 – Aralık 2009 tarihleri arasında Rawlings ve Smith kriterlerine göre YGT tanısı alan ve takipleri devam eden yaşları 4-6 yaş arasında değişen 78 olgu (grup 1). Aynı zaman aralığında hastanemizde doğan, yenidoğanın solunum sıkıntısı yaşamayan ve hastanemizde sağlam çocuk takipleri devam eden aynı yaş grubundaki 61 olgunun (grup 2) tıbbi kayıtları değerlendirilerek yapılmıştır. Hipoglisemi, hipokalsemi, polistemi, mekonyum aspirasyonu, konjenital kalp hastalığı, sepsis ve diğer solunum sistemi hastalığı olan olgular çalışmaya da-

hil edilmedi. Çocukluk çağı astım tanısı GINA kriterlerine, atopik dermatit tanısı Haifin ve Rajka kriterlerine göre değerlendirildi.

Bulgular: Grupların demografik özellikleri (doğum kilosu, cinsiyet, doğum şekli, gravite, annede astım öyküsü, ev içinde sigara maruziyeti, ilk altı ayda antibiyotik kullanım öyküsü) arasında istatistiksel fark saptanmadı ($p>0,05$). YGT olan grupta anne yaşı $29<$ üzeri olan yenidoğanlarda ileride astım görülme riski istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulundu (OR = 2,72, %95CI: 1,42-5,23). Ayrıca YGT tanısı ile takip edilen olguların takiplerinde astım ve atopik dermatit görülme riski grup 2 ye göre istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulundu (OR = 5,87, %95CI= 2,88-11, $p<0,01$; OR = 2,87, %95CI = 1,30-6,37, $p<0,05$).

Sonuç: Atopik anne babadan doğan ve atopi genetik yükünü taşıyan bir bebek, yaşamın ilk günlerinden itibaren karşılaştığı allerjenlere cevap verme ve duyarlılaşma yeteneğine sahiptir. Alerjik sürecin önlenmesi için yenidoğanın geçici takipnesi olan ve yaşamın ileri döneminde atopik dermatit bulguları başlayan olgularda ailelerin solunum sistemi ile ilgili alerjik hastalıklar konusunda uyarılması ve inhalan allerjenlerden korunması, ayrıca pasif sigara dumanı ile karşılaşmanın engellenmesi bir çözüm sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Atopik yürüyüş, yenidoğanın geçici takipnesi, atopik dermatit, çocukluk çağı astımı

SS-003

Güneydoğu'da rota virüs sıklığı

Muhammet Köşker¹, Serhat Samancı², Saliha Çevik³, Fatma Bacalan⁴, Safinaz Demirkaya⁴, Nevzat Aykut Bayrak⁵, Serdar Ferit Toprak⁶

¹Diyarbakır Çocuk Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

²Diyarbakır Çocuk Hastanesi, Çocuk Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

³Diyarbakır Çocuk Hastanesi, Enfeksiyon Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

⁴Diyarbakır Çocuk Hastanesi, Mikrobiyoloji Bölümü, Diyarbakır, Türkiye

⁵Diyarbakır Çocuk Hastanesi, Çocuk Gastroenteroloji Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

⁶Diyarbakır Gaziyavaşgöl Eğitim ve Araştırma Hastanesi, KBB Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

Rota virüsü reoviridae ailesinin en önemli üyesi olup ikozahedral kapsidli, zarfsız, tekerleğe benzeyen, çift sarmallı, 75 nm büyüklüğünde bir RNA virüsüdür. Rotavirüs enfeksiyonları, gelişmiş ülkelerde viral üst solunum yolları enfeksiyonlarından sonra en sık görülen ikinci enfeksiyonlardır. Kuluçka süresi yaklaşık 2-5 gün ve bulaştırıcılığı 10 gün arasında değişim gösterir. Bulaş yolu fekal-oral olup damlacık yoluyla da bulaşabilmektedir. 5 yaşına kadar hemen hemen her çocuk enfeksiyonu geçirmiş olur. Dünyada rotavirus ishali nedeni ile yılda yaklaşık 500.000 çocuk ölümü olmakta (Dünyada her 293 çocuktan biri ölmekte), 2 milyon çocuk hastaneye yatmakta (Her 65 çocuktan biri), 25 milyon polikliniğe başvurmakta (her 5 çocuktan biri), 111 milyon ishal atağı (hemen hemen her çocuk) görülmektedir.

Hastanemiz Güneydoğu Anadolu bölgesinin en büyük çocuk hastanesi olup bölge hastanesi olarak hizmet vermektedir. Bu nedenle aylık yaklaşık 50 bin poliklinik sayısı mevcuttur. Bu çalışma hastanemize ishal nedeni ile başvuran hastalarda rota virüsünün sıklığını belirlemek amacı ile retrospektif olarak yapılmıştır.

Beş yıl sürecinde bakılan 55.035 hastanın (31842 erkek, 23193 kız) gaitasında toplam 7783 (%14,1) rota virüs pozitif saptandı. Hastalardan 4540 (%14,2) tanesi erkek ve 3243(%13,9) tanesi kız idi. Rota pozitif akut gastroenterit en sık (6222 vaka %79,9) 1-5 yaş arasında görülmekte idi. Fakat 12-18 yaş arasında da bakılan gaita numunelerinin %4,1 oranında Rota virüsü pozitif olan gastroenterit vakaları görüldü. Rota vakaları en fazla Eylül-Ekim-Kasım-Aralık ayında görüldü. Mevsim olarak en fazla son bahar %46,4, kış %21,5, yaz %17,6 ve en az ilkbaharda %14,5 olarak tespit edildi. Yıllara göre bakıldığında ise 2010 yılında %13, 2011 yılında %24, 2012 yılında %17,6, 2013 yılında %18,4, 2014 yılında %23 ve 2015 ilk 2 ayında %4 oranında görüldü.

Rota dünyada ve ülkemizde önemli mortalite ve morbiditeye neden olan gastroenterit etkenlerinden biridir. Çok hızlı yayılması ve klinik bulgularının ağır olması nedeni ile hastaneye yatış oranlarının yüksekliği; hem ülkemize maddi hem de aileyi manevi anlamda ciddi yük getirmektedir. Yaş olarak genelde 3 yaşının altında daha sık görülen hastalık bizim çalışmamızda 2-5 yaş arasında daha sık görüldüğü tespit edildi. Erişkin yaş grubunda da %4 oranında tespit edilen virüs çocuklara daha hızlı bulaşmakta ve erişkinlerinde bunda büyük oranda rolü olduğunu göstermektedir. Literatürdeki verilerde daha çok kış aylarında görülen Rota enfeksiyonu bizim çalışmamızda son bahar aylarında daha çok görüldüğü tespit edildi. Yapılan bazı çalışmalarda son yıllarda Rota virüs sıklığının aşıya bağlı azaldığını gösteren veriler olmasına rağmen bölgemizde en fazla 2014 yılında görülmüştür. Bölgemizin dışardan çok göç alması nedeni ile son yıllarda daha fazla vaka görülmeye başlanmıştır. Aşı takviminde rutin aşılamada olmayan rota virüs aşısı özel olarak temin edilip yaptırılması tavsiye edilmektedir. Bizim bulunduğumuz bölgede toplu yaşamın fazla, hijyenin düşük olduğu ve sağlığa ulaşımın zor olduğu yerlerde Rota aşısının daha da önemli olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rota, güneydoğu

SS-004

Türkiye'de 10-24 yaş arası adolesan ve genç erişkinlerde meningokok taşıyıcılığı sıklığı, serogrup dağılımı ve ilişkili risk faktörleri

Rahmi Tuna Tekin¹, Ener Çağrı Dinleyici¹, Mehmet Ceyhan², Adem Karbuz³, Nuran Salman⁴, Murat Sütçü⁴, Zafer Kurugöl⁵, Yasemin Ballıel⁶, Melda Çelik⁷, Mustafa Hacımustafaoglu⁸, Necdet Kuyucu⁹, Meda Kondolot¹⁰, Gülnar Şensoy¹¹, Özge Metin¹²,

Soner Sertan Kara¹³, Cihangül Bayhan², Venhar Gürbüz², Emre Aycan², Aygün Memedova⁵, Meltem Dinleyici¹, Ömer Kılıç¹, Solmaz Çelebi⁸, Arzu Karlı¹¹, Gülçin Bozlu⁹

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Eskişehir

²Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Ankara

³Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Çocuk Enfeksiyon Bölümü, İstanbul

⁴İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, İstanbul

⁵Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, İzmir

⁶Muratpaşa 1 No'lu Çaybaşı Aile Hekimliği Merkezi, Antalya

⁷Şanlıurfa Çocuk Hastanesi, Çocuk Kliniği, Şanlıurfa

⁸Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Bursa

⁹Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Mersin

¹⁰Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, Kayseri

¹¹Konya Eğitim Araştırma Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Kliniği, Konya

¹²Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Samsun

¹³Erzurum Eğitim Araştırma Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Kliniği, Erzurum

Amaç: İnvaziv meningokok enfeksiyonları tüm dünyada menenjit ve sepsisin en önemli nedenleri arasında yer almaktadır. Meningokok enfeksiyonlarında taşıyıcılık oranlarının ve serogrupların belirlenmesinin invaziv enfeksiyon epidemiyolojisi ile yakın ilişkili olduğu gösterilmiştir. Ancak ülkemizde yapılan taşıyıcılık çalışmalarının büyük bölümü tek merkezde ya da geniş yaş dilimlerinde yapılmış olup, ülkeyi temsil eden taşıyıcılık verisi bulunmamaktadır. Ülkemizde 10-24 yaş arası adölesan ve genç erişkinlerde nasofaringeal Neisseria meningitidis taşıyıcılığı sıklığının belirlenmesi, saptanan N. meningitidis izolatlarında serogrup tayinin yapılması planlandı. Çalışma İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Bursa, Antalya, Mersin, Konya, Kayseri, Samsun, Erzurum ve Şanlıurfa illerinde 1518 kişiden alınan nazofaringeal örneklerde PCR yöntemi ile değerlendirildi. Risk faktörleri içinde yer alan dershaneye gidip gitmediği, yurt ya da evde kalma öyküsü, yurt ya da öğrenci evinde kalmanın, askerlik durumu, son 1 yıl içerisinde aynı evde yaşayan kişilerden ya da kendisinin umre/hac ya da Suudi Arabistan'a seyahat öyküsü, sigara kullanımı, kafe-sinema-bar-stat-alışveriş merkezi gibi toplu taşıma yerlerine gidiş sıklığı, son 3 ay içerisinde üst solunum yolu enfeksiyonu geçirme öyküsü olarak değerlendirildi.

Sonuç: 10-24 yaş arası yaş grubunda ülkemizde Neisseria meningitidis taşıyıcılığı %6,3 olarak saptandı. Pozitif saptanan 96 örneğin serogrup dağılımında 63 örnek serogrup W (%65,6), 9 örnek serogrup B (%9,3), 5 örnek serogrup A (%5,2), 4 örnek serogrup Y (%4,1), 14 örnek ise gruplandırılmayan olarak saptanırken, hiçbir örnekte serogrup C saptanmadı. Yaş gruplarına göre yapılan değerlendirmede, 10-14 yaş arası grupta taşıyıcılık %5, 15-17 yaş grubunda %6,5, 18-20 yaş grubunda %4,7, 21-24 yaş grubunda ise %9,1 olarak saptandı. Taşıyıcılık sıklığının en yüksek olduğu yaş %11 ile 17 yaş adölesan gençlerdi. Son 1 yıl içerisinde aynı evde yaşayan kişilerden ya da kendisinin Hac ya da Umre nedeni ile Suudi Arabistan'a seyahat öyküsü ve son 3 ay içerisinde üst solunum yolu enfeksiyonu geçirmenin meningokok taşıyıcılık için istatistiksel olarak anlamlı şekilde risk oluşturduğunu göstermektedir (p<0,05).

Tartışma: Ülkemizde adölesan ve genç erişkinlerde meningokok taşıyıcılığı diğer ülkeler ile benzerdir. İnvaziv hastalık piki adölesan dönemde ülkemizde görülmemekle birlikte, taşıyıcılık rakamları genç erişkinlerde yüksektir ve en sık serogrup W saptanmıştır. Meningokok enfeksiyonlarının önlenmesinde adölesan dönemde aşılama ile serogrup W'nun azaltılması aşılama stratejileri arasında tartışılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: N. meningitidis, meningokok taşıyıcılığı

SS-005

Güneydoğu'da aşı öncesi ve sonrası Hepatit A Sıklığı

Serhat Samancı¹, Muhammet Köşker², Nevzat Aykut Bayrak³, Saliha Çevik⁴, Fatma Bacalan⁵, Safinaz Demirkaya⁵, Serdar Ferit Toprak⁶

¹Diyarbakır Çocuk Hastanesi, Çocuk Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

²Diyarbakır Çocuk Hastanesi Çocuk Enfeksiyon Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

³Diyarbakır Çocuk Hastanesi Çocuk Gastroenteroloji Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

⁴Diyarbakır Çocuk Hastanesi Enfeksiyon Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

⁵Diyarbakır Çocuk Hastanesi Mikrobiyoloji, Diyarbakır, Türkiye

⁶Diyarbakır Gaziyavaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi, KBB Kliniği, Diyarbakır, Türkiye

Akut viral hepatit A enfeksiyonu özellikle çocukluk yaş grubunda yaygın olarak görülen bir halk sağlığı problemidir. Hepatit A virüsü (HAV) Picornaviridae ailesi içinde yer alan, yaklaşık 27-28 nm çapında, lineer pozitif polariteli ve tek sarmallı RNA içeren, zarfsız bir virüstür. Akut viral hepatit A (AHVA) genellikle oral-ferikal yol ile bulaşır, parenteral bulaş nadirdir. Bulaşma kontamine olmuş yiyecek ve suların tüketimi ile olur. Sosyoekonomik düzey düşüklüğü, kalabalık ortamlarda yaşama, anne ve babanın eğitim düzeyi düşüklüğü, kırsal kesimde bulunma ve kötü hijyen koşullarına paralel olarak AVHA prevalansı artmaktadır. Diyarbakır Çocuk Hastalıkları Hastanesi bölgeye hitap etmesinden dolayı tüm Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve kısmen Doğu Anadolu Bölgesi'nden hasta almaktadır. Çalışmanın amacı bölgede AHVA prevalansının, Hepatit A aşının zorunlu aşılarda takviminde yerini almasından önce ve sonrasında karşılaştırmaktır.

Bu çalışma, Diyarbakır Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ile Enfeksiyon Hastalıkları polikliniklerine, Nisan 2009 ile Mayıs 2015 tarihleri arasında, farklı şikayetlerle başvuran ve AHVA ön tanısı ile hepatit A markerlerine bakılan 31597 çocuk yaş grubu hastanın retrospektif değerlendirilmesi yapıldı. Hastalar iki gruba ayrıldı; birinci grup Nisan 2009- 1 Mayıs 2012 ve ikinci grup 2 Mayıs 2012- 2 Mayıs 2015 tarihleri arasında başvuran hastaların anti-HAV İgM sonuçları incelenerek Hepatit A aşısının aşı takvimine dahil edilmesi öncesi ve sonrası bölgede hepatit A prevalansı ve aşılama sonuçlarının irdelenmesi amaçlandı.

Bu çalışmada 31597 çocukluk çağı AHVA incelendi, olguların 18136 (%57,3)'sını erkek, 13461 (%42,7)'ini kız hastalar oluşturuyordu. Yaş gruplarına göre dağılımı yapıldığında; 0-5 yaş grubunda 4240 (%13,4), 6-10 yaş grubunda 11236 (%35,5), 11-15 yaş grubunda 9355 (%29,6) ve 15 yaş üstünde 6766 (%21,5) olgu bulunuyordu.

Toplam 31.579 hastanın 21181 (%67)'inin anti-HAV İgM sonucu mevcuttu, 10416 (%33) hastanın anti-HAV İgM kit sorunu nedeni ile bakılmadı. Nisan 2009 –Mayıs 2012 tarihleri arasında 7052 olgudan 291 (%4,1)'inde anti-HAV İgM pozitif bulunmuştu. Mayıs 2012-Mayıs 2015 tarihleri arasında toplam 14129 hastanın anti-HAV İgM bakılmış bunlardan 1124 (8,0%) sonuçlar pozitif bulunmuştu. Toplam yapılan incelemede anti-HAV İgM pozitif olan hastalar 1415 (6,7%)'tir. En fazla HAV İgM pozitifliği 6-11 yaş grubunda görülmüştür. Akut viral hepatit A enfeksiyonu özellikle çocukluk yaş grubunda yaygın olarak görülen bir halk sağlığı problemidir. Sonuçlarda da HAV İgM pozitifliği 6-11 yaş grubunda (okul çağı) en fazla tespit edilmiştir. Hepatit A aşımın zorunlu aşılardan girmesinden önce anti-HAV İgM potitifliği 291 (4,1 %) olduğu, aşılardan sonra hale gelmesinden sonra oranın düşmediği aksine 1124 (8,0%) olduğu aşı öncesine göre anlamlı oranda arttığı tespit edilmiştir (p<0.005).

Sonuç olarak, bölgede hepatit A'nın sık görüldüğü, zorunlu aşı takvimine dahil edilmesi sonrası ve öncesinde görülme arttığı, bu nedenle aşılardan etkin bir şekilde yapılması ve takip edilmesi gerektiği, Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün Aile Hekimleri üzerindeki denetimin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hepatit A, prevelansı

SS-006

Çocuk hekimlerinin otit ve kulak ağrısı hakkındaki görüş ve tutumları

Ayşe Büyükcem¹, Tuğba Bedir², Belgin Günhan³, Halil Özdemir⁴, Murat Sütçü⁵, Mine Düzgöl⁶, Aslı Arslan⁷, Tuna Tekin⁸, Solmaz Çelebi⁹, Gülsüm İclal Bayhan¹⁰, Muhammet Köşker¹¹, Adem Karbuz¹²

¹Hacettepe Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Pediatrik Enfeksiyon Bilim Dalı, Ankara

²Gazi Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Ankara

³Ankara Çocuk Sağlığı Hastalıkları Hematoloji Onkoloji Eğitim Araştırma Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Ünitesi, Ankara

⁴Ankara Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Ankara

⁵İstanbul Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, İstanbul

⁶Behçet Uz Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Ünitesi, İzmir

⁷Ege Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, İzmir

⁸Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

⁹Uludağ Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Bursa

¹⁰Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Van

¹¹Diyarbakır Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Ünitesi, Diyarbakır

¹²Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Ünitesi, İstanbul

Amaç: Akut Otitis Media(AOM),çocukluk çağında en sık görülen enfeksiyonlarından biri olup çocuklarda antibiyotik kullanımının en önemli nedenlerindedir. Genellikle bir üst solunum yolu enfeksiyonunu takiben üst tükürüğün disfonksiyonu sonucu, orta kulakta negatif basıncın daha da belirginleşmesi ve sıvı birikimi ile karakterizedir.Enfeksiyöz nedenler bakteriyel veya viral olabilir. AOM'da kulak zarının sıvı varlığı ve inflamasyonu nedeniyle gerilmesi sonucu ağrı çok belirgin ve en ön planda olan semptomlardan biri olup özellikle ilk 24 saatte ağrının giderilmesi için tedavi uygulanması önerilmekte ve yaşam kalitesini yükseltmektedir. Bu çalışmada Türkiye'deki pediatri hekimlerinin otit ve kulak ağrısı hakkındaki görüş ve tutumları öğrenmek ve literatüre katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Yöntem: Çok merkezli, tanımlayıcı bir anket çalışması olarak Haziran-Aralık 2015 tarihleri arasında yirmi merkezde anketi yapmayı kabul eden 977 çocuk hekimine bu anket uygulanmıştır. Anket içinde hekimlerin demografik özellikler ile otit ve kulak ağrısındaki tecrübe ve tedavi yaklaşımlarını sorgulayan 20 soru sorulmuştur. Tüm verilerin kaydı ve analizleri SPSS 20.0 programı kullanılarak yapılmıştır. Tanımlayıcı ve analitik istatistik yöntemleri kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcı hekimlerin yaş ortalaması 32,29±6,9 yıldı. K/E oranı:1,8 idi. Katılımcıların %58,2'i asistan,%36,5 uzman, %1 yardımcı doçent, %2,6 doçent,%1,7'si profesördü. Hekimlerin ortalama çalışma yılı 8,6±7,3 yıldı. Katılımcılar, üniversite (% 54,6), devlet hastanesi (%9),eğitim ve araştırma hastanesi (%32,2),özel hastane (%3,2), muayenehane(%0,1), vakıf hastanesi (%0,1)'de çalışıyordu. Hekimlerin poliklinikte otit tanısı koyduğu hasta yüzdesi en fazla %42 ile "%6-20" arasındaydı. Katılımcılar sıklıkla (%52,3) kulak ağrısı ile karşılaştıklarını belirttiler. Katılımcılara otit tanısı koyduğunda bekle gör yaklaşımı uygulayanların yüzdesi %41,6 'di. Evet diyenlere bekle gör yaklaşımının sıklığı sorulduğunda sık ve çok sık diyen hekim yüzdesi sadece %27,3'dü.Bekle gör yaklaşımında yaş dağılımları arasında bir fark yoktu (p:0,463). Ünvana (asistan vb) göre bekle gör yaklaşımı, otit tedavi süreleri, otitte ağrı için lokal tedavi önerme açısından anlamlı fark vardı (p: 0,004, p:0,009, p<0,001).Katılımcılara otit için en sık tercih ettikleri 1. seçenek antibiyotik tedavisi sırasıyla en sık amoksisilin klavulonat %77,2. sıklıkta amoksisilin (%12,7) ve 3. sıklıkta ampicilin sulbaktam (%2,3)'di. Otitte antibiyotik tedavi süresi ortalaması 9,3±2,2 gündü. Otitte ağrı için tedavi öneren hekimlerin yüzdesi %97,9'di. Otit için tedavi önerenlere ağrı için hangi ilacı kullandıkları sorulduğunda parasetamol (%26,8), ibuprofen (%29,4), ikisi dönüşümlü (parasetamol ve ibuprofen) (% 43,9)'tü. Diğer seçeneğinde en sık tercih edilen lokal lidokaini (%51,7). Çalışılan yere göre otitte ağrı tedavisinde farklılıklar

mevcuttu ($p < 0,001$). Otitte lokal ağrı tedavi öneren hekim yüzdesi %34,6'dü. Otitte alternatif tedavi (sıcak-soğuk uygulama dahil) yaklaşımı öneren hekim yüzdesi % 9,4'dü. Ailelerin otit tedavisinde farklı tedavi yaklaşımları konusunda (kulağa anne sütü, zeytinyağı damlatma gibi) tecrübesi olan hekim yüzdesi %58,3'di.

Sonuç: Otitte tedavi rehberlerine benzer biçimde hekimler arasında antibiyotik ve ağrı tedavisinde farklı yaklaşımlar mevcuttur. AOM'da uygun olmayan tedavi; medikal, sosyal ve ekonomik problemlerle sonuçlandığı için uygun koşullarda bekle gör yaklaşımı uygulamak ve gerektiğinde antibiyotik tedavisi başlamak önemlidir. Otitte sistemik ve lokal ağrı tedavisi çocuklarda hayat kalitesini yükseltmeye yardımcıdır ve çocuk hekimleri arasında kabul gören bir yaklaşımdır. Bununla birlikte parasetamol ve ibuprofenin dönüşümlü kullanımı başta karaciğer yetmezliği olmak üzere potansiyel yan etkilerde artışa neden olabileceği için tercih edilen bir yöntem olmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Otit, kulak ağrısı, çocuk hekim

SS-007

Güneydoğu Anadolu'da kızamığın son durumu

Muhammet Köşker¹, Serhat Samancı²

¹Diyarbakır Çocuk Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Kliniği, Diyarbakır

²Diyarbakır Çocuk Hastanesi, Çocuk Kliniği, Diyarbakır

Kızamık virüsü yüksek bulaştırıcılığı olan ve birçok komplikasyonlara neden olan enfeksiyöz hastalıklarından biridir. Türkiye'de 1990'dan beri çocuklara ilk doz kızamık, kızamıkçık, kabakulak aşılı 12. ayda ve 2. dozu 4-6 yaş civarında yapılmaktadır. Dünya sağlık örgütünün Avrupada kızamık eliminasyonu için yaptığı çalışma sonucunda 2005 yılında kızamık aşı kampanyası düzenlendi ve 9 ay ile 6 yaş arasındaki tüm çocuklara kızamık aşısı yapıldı. Türkiye'de 2010 ve 2011 yıllarında hiç kızamık vakası tespit edilmedi. Fakat 2011'den itibaren Suriye'den Türkiye'ye özellikle Güney Doğu Anadolu bölgemize büyük bir göç yaşandı. Türkiye'de 2012 ve sonrasında artan sayıda kızamık olguları tekrar görülmeye başlandı. 2013 yılında tüm yaş grupları için ikinci bir kitlesel aşılama yapıldı.

Ocak 2013 ve Eylül 2015 tarihleri arasında Diyarbakır Çocuk Hastanesi'nde kızamık tanısı alan hastalar retrospektif olarak incelendi (2013 yılında 526 hasta; 2014 de 39 hasta; 2015 de 205 hasta). Toplam 770 (20 tanede anne dışlandı) kızamık vakasının 443'ü erkek, 327'si kız idi. En fazla 1-5 yaş arasında sonrasında 6-12 ay arasında görüldü. En sık (498 olgu %64,7) nisan, mayıs ve haziran aylarında görüldü. Kızamık olgularının 73 (9,5%) inde yakın akrabalarında kızamık olgusu vardı. Nazokomiyal olgu sayısı 19 (2,5%) idi. 646 (83,9%) olgunun aşılama hikayesi yoktu.

%42'sinin hastane yatışı oldu. Komplikasyon olarak %28 hasta pnömoni ve bronşit; %12 hastada ishal görüldü. Kızamık ile temas eden hastalar 6-9 aylık ise aşılandı, 9-12 aylık aşısı olmayanlar ve 1 yaşının üstünde eksik aşısı olan hastalar aşılandı. 6 aydan küçük ve kızamıklı olgu ile yakın teması olan 31 hastaya intravenöz immunglobulin (IVIG) 0,5 gr/kg tek doz verildi. Tüm hastalara A vitamini verildi. Yoğun bakım gerektiren hasta olmadı. Kızamık veya komplikasyonları nedeniyle ölen hasta olmadı.

Dünya sağlık örgütünün kızamık'ın Avrupa'da eradikasyonu hedefine rağmen Ortadoğu'dan göçler ile yeni lokal kızamık salgınlarının tekrar olması muhtemeldir. Kitlesel aşılama dışında kalmış bölgeler ve aşı yaşının altında kalan bebekler için koruma önlemleri önceden alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kızamık, epidemiyoloji

SS-008

Sıçanlarda allopürinolün alkolik olmayan yağlı karaciğer hastalığını iyileştirmesi

Hüseyin Anıl Korkmaz¹, Hüseyin Aktuğ², Oytun Erbaş³, Nur Arslan⁴

¹Balıkesir Atatürk Devlet Hastanesi, Pediatri Endokrinoloji Bölümü, Balıkesir

²Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji Bölümü, İzmir

³Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fizyoloji Bölümü, İzmir

⁴Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatri Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Bölümü, İzmir

Amaç: Hiperüriseminin alkole bağlı olmayan yağlı karaciğer hastalığı ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Ksantin oksidaz, reaktif oksijen radikallerinin potansiyel kaynağıdır. Bu nedenle, bu çalışmanın amacı, bir ksantin oksidaz inhibitörü olan allopürinolün sıçanlarda deneysel olarak alkole bağlı olmayan karaciğer yağlanması seyrine etkilerini saptamaktır.

Yöntem: Çalışmada 21 adet erkek Sprague-Dawley sıçan kullanıldı. 14 erkek sıçana yağlı karaciğer gelişimi için 8 hafta süreyle içme sularına %35'lik fruktoz eklendi. Diğer 7 sıçan kontrol grubu olarak çalışmaya alındı ve normal beslenme uygulandı. 8 hafta sonunda fruktozdan zengin diyet alan sıçanlara ultrasonografi yapılarak yağlı karaciğer gelişimi doğrulandı. Yağlı karaciğer gelişen sıçanlar random olarak 2 gruba ayrıldı. Grup 1 sıçanlara orogastrik tüp ile serum fizyolojik (n=7), Grup 2 sıçanlara 200 mgr/kg allopürinol orogastrik tüp ile 4 hafta süre ile verildi.

Bulgular: Sıçanlara allopürinol ve serum fizyolojik uygulandıktan sonra, serum fizyolojik alan grubun ortalama vücut ağırlığı

ğı allopürinol alan grubun ortalama vücut ağırlığından anlamlı derecede yüksek saptandı (240,8±14,28 vs 234,2±16,18 gram, p<0,05). Allopürinol alan sıçanların karaciğerlerinde, serum fizyolojik alan sıçanlardan daha düşük histopatolojik skor saptandı (2,13±0,35 vs 5,45±0,24, p <0,05). Allopürinol alan sıçanların karaciğerlerinde, serum fizyolojik alan sıçanlardan daha düşük IL-1ve IL-2 immünoekspresyonu saptandı (5,76 ± 0,43 vs 12,85 ± 3,26 IL-1; p<0,05, 8,55 ± 1,14 vs 56,23 ± 7,12 IL-2; p<0,05).

Sonuç: Bu sonuçlar allopürinolün oksidatif hasarı önleyerek büyük olasılıkla, alkole bağlı olmayan yağlı karaciğer hastalığını düzelttiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Allopürinol, hiperürisemi, alkolik olmayan yağlı karaciğer hastalığı

SS-009

Çölyak hastalıklı Türk çocuklarında HLA-DQ2/DQ8 sıklığının araştırılması ve HLA-DQ'nun coğrafi bölgelere göre dağılımının karşılaştırılması

Ahmet Baştürk, Atike Atalay, Meryem Keçeli, Aygen Yılmaz, Reha Artan

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatrik Gastroenteroloji Bilim Dalı, Antalya

Amaç: Çölyak hastalığı (ÇH) genetik yatkınlığı olan kişilerde gluten içeren besinlerin alınması sonucu ortaya çıkan otoimmün bir enteropatidir. Çölyak hastalarında HLA-DQ2 ve HLA-DQ8 haplotiplerinin araştırılması, tanıda ve yanlış tanı konulmasının önüne geçilmesinde çok önemli yer tutmaktadır. Araştırmamızın amacı çölyak hastalığı olan çocuklarda gözlenen HLA-DQ2 ve HLA-DQ8 sıklığını belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışma, Eylül 2010 - Mayıs 2015 tarihleri arasında Akdeniz Üniversitesi Pediatrik Gastroenteroloji Polikliniğinde, ÇH tanısı alan 2-18 yaş arasındaki 129 çocuk hasta ile yapıldı. Hastanemiz Pediatrik Gastroenteroloji polikliniğinde anamnez, fizik muayene eşliğinde ÇH düşünülen olgularımızdan tanısal amaçlı olarak anti-dTG IgA, anti-dTG IgG antikorları ve "polymerase chain reaction (PCR)/sequence-specific oligonucleotide probes" (Luminex®) yöntemi ile HLA-DQ2 B1 ve HLA-DQ8 B1 allelleri araştırıldı. HLA-DQ2 B1 alleli olarak 0201/0202, HLA-DQ8 B1 alleli olarak da 0302 saptananlar pozitif kabul edildi. Kesin tanı için duodenumdan alınan çoklu biyopsi örneklerinin histopatolojik incelemesi yapıldı. Çalışmamız kapsamında ÇH tanısı almış olan hastalarımızın geriye dönük laboratuvar sonuçlarından HLA-DQ2 B1 ve HLA-DQ8 B1 allel sonuçları incelenip pozitif ve negatif sonuçlar belirlendi. HLA-DQ2 B1 ve HLA-DQ8 B1 allel sonuçları yorumlanırken HLA-

DQ2 B1 sonucunda 0201,0202 saptananlar ve HLA-DQ8 B1 allelinde 0302 saptananlar pozitif kabul edildi. Kontrol grupları olarak; HLA-DQ2 için Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balçalı Hastanesi Merkez Laboratuvarı İmmünoloji Biriminde HLA antijenlerini belirlemek amacıyla 771 kişide yapılan yüksek lisans tezinin verileri alındı. HLA-DQ8 için yine Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Merkez Laboratuvarı İmmünoloji Biriminde HLA antijenlerini belirlemek amacıyla 910 kişide yapılan yüksek lisans tezinin verileri değerlendirildi. Çölyak hastalarımızın HLA-DQ2 B1 ve HLA-DQ8 B1 sonuçları, yukarıdaki çalışmalarda normal popülasyonda saptanmış olan HLA-DQ2 ve HLA-DQ8 sonuçları ile karşılaştırılıp çölyak tanılı olgularımızdaki HLA-DQ2 B1 ve HLA-DQ8 B1 allel sıklığı ve anlamlılığı araştırıldı.

Bulgular: Çölyak tanılı hastaların ortalama tamı yaşı 7,42±3,18 ve K/E oranı 1,5/1 idi. Çalışmamızda olgularımızın en sık başvuru yakınmasının ishal (% 83), karın ağrısı (% 40), büyüme geriliği (%38) ve karın distansiyonu (%41) olduğu gözlemlendi. Çölyak tanılı olgularımızın doku gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, %76'sında HLA-DQ2 ve/veya HLA-DQ8, % 67'sinde HLA-DQ2 ve % 25'inde de HLA-DQ8 pozitifliği gözlemlendi. Ancak hastalarımızın % 24'ünde ne HLA-DQ2 ne de HLA-DQ8 doku grupları gözlemlendi. HLA-DQ2 için yapılan karşılaştırmada kontrol grubunda HLA DQ2 sıklığı % 18,8 oranında saptanmış iken olgularımızda HLA-DQ2 B1 sıklığı % 67 olup aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı idi (p<0,05). HLA-DQ8 için yapılan karşılaştırmada kontrol grubunda HLA-DQ8 sıklığı % 5,7 oranında saptanmış iken olgularımızda HLA-DQ8 B1 sıklığı % 25 oranında saptanmış olup aradaki fark anlamlı idi (p<0,05).

Sonuç: HLA-DQ2 ve HLA-DQ8, çölyak tanılı hastalarda tanının kesinleşebilmesi ve özellikle de şüpheli tanılılarda tanının dışlanabilmesi için önemli testlerdir. Bununla birlikte HLA-DQ'nun 6. kromozomda kalıtıldığı, coğrafi olarak dağılımının farklı sıklıkta olduğunun bilinmesi ve HLA-DQ8'in Türklerde daha sık gözlemlendiği akılda tutulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Çölyak hastalığı, HLA DQ, çocuk

SS-010

Isparta ilinde okul çocuklarında 2005-2014 yılları arasında fazla kilolu ve şişmanlık sıklığındaki değişimin değerlendirilmesi

Tugba Koca¹, Selim Dereci¹, Özgür Pirgon², Mustafa Akçam¹

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Bilim Dalı, Isparta

²Süleyman Demirel Üniversitesi, Çocuk Endokrinoloji Ana Bilim Dalı, Isparta

Amaç: Bu çalışmanın amacı ilimizdeki okul çocuklarında fazla kiloluk ve şişmanlık sıklığını belirleyerek, 2005 ve 2009 yıllarında aynı bölgede kliniğimizce yapılan çalışmaların sonuçları ile karşılaştırmaktır.

Yöntem: Çalışmamız, Isparta il merkezindeki okullardan 2005 yılında rastgele seçilip, 2009 yılında da aynı okullarda şişmanlık çalışması yapılan, yedi ilköğretim okulu ve üç lisede gerçekleştirildi. Öğrencilerin boy, kilo ölçümleri yapıldı ve beden kitle indeksi hesaplandı. Bu çalışmanın sonuçları 2005 ve 2009 yılındaki çalışmaların sonuçları ile karşılaştırıldı.

Bulgular: Çalışmaya katılan toplam 7116 öğrencinin 3445'i kız (%48,4) ve yaş ortalaması 11,7±2,7 (5,8-18,9) yıl idi. Fazla kiloluk sıklığı %13,6 bulundu. Bu sıklık 2005 ve 2009 yıllarında sırasıyla %12,2 ve %11,1 idi. Bu çalışmanın sonuçları diğer iki çalışma ile karşılaştırıldığında fazla kiloluluk sıklığında istatistiksel olarak anlamlı artış saptandı ($X^2 = 4,826$, $p = 0,0280$ ve $X^2 = 19,012$, $p < 0,0001$). Şişmanlık sıklığı 2014'te %9,9, 2005 ve 2009'da sırasıyla %11,1 ve %12,5 idi. Şişmanlık sıklığındaki azalma istatistiksel olarak anlamlıydı (2014-2005 yılları; $X^2 = 8,720$, $p = 0,0031$ ve 2014-2009 yılları; $X^2 = 20,708$, $p < 0,0001$). Fazla kilolu ve şişmanların toplam sıklığı 2005, 2009 ve 2014 yılları için sırasıyla %23,8, %23,5 ve %23,5 olarak saptandı ($p > 0,05$).

Sonuç: Okul çocuklarında şişmanlık sıklığının son yıllarda artma eğiliminde olmadığı, durakladığı ve hatta azalma belirtileri gösterdiği saptandı. Bununla birlikte fazla kilolu çocukların sayısındaki artış, gelecekte şişmanlık sıklığındaki bu sabitlenmenin devam etmeyebileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değişim, fazla kiloluluk, okul çocukları, sıklık, şişmanlık

SS-011

Hastaneye yatan çocuklarda {Clostridium Difficile} sıklığı ve antibiyotik kullanımının etkisi

Turkay Rzayev¹, Yasemin Dinçyürek², Pelin Yüksel³, Bekir Kocazeybek³, Ethem Erginöz², Tülay Erkan¹, Tufan Kutlu¹

¹İstanbul Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

²İstanbul Üniversitesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

³İstanbul Üniversitesi, Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Amaç: Clostridium Difficile gram pozitif, anaerob basildir. Çocuklarda asemptomatik kolonizasyondan fulminan kolite kadar

değişik hastalığa neden olan bu bakteri antibiyotikle ilişkili ishalin de en önemli nedenlerindedir. Çalışmalar tüm dünyada bu patojenin sıklığının, şiddetinin ve maliyetinin giderek arttığını göstermektedir. Bu çalışmada amaç Clostridium difficile'nin hastaneye yatan çocuklarda sıklığını bulmak ve bilinen en önemli risk faktörü olan antibiyotik kullanımının bu sıklığa etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Çalışmaya çeşitli tanılarla hastaneye yatan 106 hasta alındı. Her hastadan yatışta dışkı örneği alınarak Clostridium difficile toksin A/B araştırıldı. Negatif saptanan ve yatışında antibiyotik tedavisi alan hastalardan taburculuk sırasında tekrar test yapıldı.

Bulgular: Hastaneye yatan hastaların %24,5'de Clostridium difficile toksin A/B pozitif saptandı. Yatıştan önce antibiyotik kullanmış olan hastalarda Clostridium difficile pozitiflik oranı (%31,9), antibiyotik kullanmamış olanlarınkinden (%8,8) anlamlı düzeyde yüksek saptandı ($p=0,01$). Hastaneye yatışta Clostridium difficile pozitif olan hastalarda antibiyotik kullanım oranının (%88,4), Clostridium difficile negatif olan hastalarınkinden (%61,2) anlamlı düzeyde yüksek olduğu görüldü ($p=0,01$). Yatışta bakılan Clostridium difficile toksin A/B negatif saptanan ve yatış süresinde antibiyotik alan hastalardan taburculuk öncesi test tekrarlandığında %6,1 hastada pozitifleşme saptandı. Hemato-Onkoloji servisine yatan hastalarda % 48,1 ile diğer servislere yatanlardan yüksek pozitiflik saptandı ($p=0,01$).

Sonuç: Bizim çalışmamızda hastaneye yatan çocuklarda Clostridium difficile sıklığı %24,5 gibi yüksek bir oranda saptandı. Ülkemizde Clostridium difficile sıklığının araştırıldığı çeşitli çalışmalarda %3,2-den %24-e kadar değişik sonuçlar saptanmıştır. Bu çalışmalarda genellikle erişkin hastalar incelenmiş, ya da erişkin hastalarla çocuklar birlikte değerlendirilmiştir. Bizim çalışmamız Türkiye'de sadece pediatri servislere yatan hastaların incelendiği ilk çalışmadır. Türkiye'de yapılmış çalışmalara genellikle ishali olan hastalar dahil edilmiştir. Bizim çalışmamızda hastaların klinik bulgularına, tanılarına, şikayetlerine bakılmadan hastaneye yatmadan önceki antibiyotik kullanımını sorgulandı ve yatış sırasında dışkı örneği alınarak Clostridium difficile toksin A/B varlığı araştırıldı. Daha önce Lale ve ark. yaptıkları çalışmada 18 yaş üstü yetişkin yaş grubunda en yüksek toksin A/B pozitiflik oranını %38 ile hematoloji-onkoloji ve kemik iliği nakil ünitelerinde tespit etmişlerdir. Bizim çalışmamızda da pediatrik hemato-onkoloji servislere yatan hastalarda Clostridium difficile sıklığı %48,1 ile diğer hasta gruplarından daha yüksek bulundu. Bu durum Hemato-Onkoloji hastalarının kemoterapi, transfüzyon ve febril nötropeni gibi nedenlerden dolayı tekrarlayan hastaneye yatışlarına ve sık-sık antibiyotik kullanmasına bağlanabilir. Çalışmamız yatıştan önce antibiyotik kullanımı öyküsü ile yatışta bakılan toksin A/B pozitifliği arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır ve akılcı antibiyotik kullanımının önemine dikkati çekmektedir. Yatışta toksin A/B negatif saptanan ve yatış süresinde antibiyotik alan hastalarda taburculuk sırasında tekrar test yapıldığında pozitifleşme beklenenden düşük çıktı (%6,3). Bu durum antibiyotik aldıktan kısa süre sonra test yapılması ile açıklanabilir. Bu hastaların izlemine devam edilirse daha fazla pozitifleşme olabileceği düşünülebilir.

Sonuç olarak, Clostridium difficile çocuklarda yüksek oranda görülmektedir. Ateş, ishal, karın ağrısı varlığında akla gelmelidir. Akılcı antibiyotik kullanımı ve hastaneye yatışlarda Clostridium difficile pozitif indeks vakaların tespit edilerek risk faktörleri bulunan ve immunitesi baskılanmış hastalardan ayrılması hastalığın kontrol edilmesi açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Clostridium Difficile, çocuk

SS-012

Okul çağı çocuklarında beden kitle indeksinin kahvaltı alışkanlığı, süt ürünleri tüketimi ve fiziksel aktivite ile ilişkisinin değerlendirilmesi

Tugba Koca¹, Filiz Serdaroglu², Selim Dereci¹, Mustafa Akcam¹

¹Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Bilim Dalı, Isparta
²Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Isparta

Amaç: Şişmanlık karmaşık ve çok yönlü bir hastalıktır. Diyet alışkanlıkları ve fiziksel aktivite şişmanlığı önlemek için önemli faktörler olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmanın amacı okul çocuklarında beden kitle indeksinin kahvaltı alışkanlığı, süt ürünleri (süt, peynir ve yoğurt) tüketimi ve fiziksel aktivite ile ilişkisini araştırmaktır.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmada 7116 okul çocuğu rastgele yöntemle seçildi. Boy ve kiloları standart antropometrik yöntemler kullanılarak ölçüldü ve beden kitle indeksleri hesaplandı. Süt ürünleri tüketimi, kahvaltı yapma sıklığı, fiziksel aktivite alışkanlıkları ve annelerin çalışma durumu anket yoluyla değerlendirildi. Çocuklar süt ürünleri tüketimi sıklığına ve kahvaltı alışkanlıklarına göre (hiç, 1-2 gün, 3-5 gün ve 6-7 gün haftada) dört gruba ayrıldı. Ayrıca, çocuklar fiziksel aktiviteye alışkanlığına göre de dört gruba ayrıldı.

Bulgular: Çalışmaya dahi edilen 7116 çocuğun yaş ortalaması 11,7 ± 2,7 yıl (5,8-18,9 yıl) ve %48,4'ü kızdı. Çocukların %62,6'sının haftada 6-7 gün kahvaltı yaptığı saptandı. Günlük kahvaltı yapma alışkanlığının yaşla birlikte azaldığı: 12-18 yaş arasında bu oran %52,1 iken 6-11 yaş grubunda %79,1 saptandı (p = 0.000). Erkekler kızlara göre anlamlı olarak daha sık günlük kahvaltı yapmaktaydı (sırasıyla %64,5 ve %60,7, p = 0.000). Fazla kilolu ve şişman çocukların, normal veya düşük ağırlıklı çocuklara göre daha sık kahvaltı öğününü atladıkları saptandı. Ancak, bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildi. Düzenli kahvaltı yapan öğrencilerin şişman/fazla kilolu oranı %9,5/%12,9 iken kahvaltısız atlayanlarda bu oran %11,6 /%16,6 idi

(p = 0,000). Annesi ev hanımı olan çocukların her sabah kahvaltı yapma oranı, annesi çalışan çocuklara göre daha yüksek olmakla birlikte aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildi. Annesi çalışan öğrencilerde şişmanlık görülme oranı çalışmayanlara göre anlamlı olarak yüksekti, %11,9, %8,6 sırasıyla (p = 0,000). Çocukların % 84'ünün tüm süt ürünlerini tüketirken, 64 (% 0,9) çocuğun hiç bir süt ürünü çeşidini tüketmediği saptandı. Süt, yoğurt ve peyniri günlük tüketen çocukların oranı sırasıyla %40,1, %40,3 ve %55'ti. Süt ürünleri tüketimi yüksek miktarda olan çocukların beden kitle indeksi persentil ortalamaları daha düşüktü. En yüksek süt tüketimi düşük kilolu çocuklarda saptanırken en düşük süt tüketimi şişman gruptaydı (p > 0,05). Beden kitle indeksi ile yoğurt ve peynir tüketimi arasında anlamlı bir ilişki yoktu. Fiziksel olarak daha aktif olan çocukların beden kitle indeksi ortalaması diğerlerinden daha fazla idi (55,18 ± 31,02 ve % 52,60 ± 32,03%, p = 0.001.). Erkeklerin kızlara göre daha aktif olduğu saptandı (%57,9 ve %41, p < 0,001).

Sonuç: Okul çocuklarında yüksek miktarda süt tüketiminin fazla kiloluluk ve şişmanlık üzerinde koruyucu bir etkiye sahip olduğu görünüyor. Beden kitle indeksi, peynir-yoğurt tüketimi ve fiziksel aktivite arasında herhangi bir ilişki gözlenmedi. Bununla birlikte düzenli kahvaltı yapmak çocuklarda fazla kiloluluk ve şişmanlık için koruyucu olabilir.

Anahtar Kelimeler: beden kitle indeksi, fiziksel aktivite, kahvaltı, okul çocuğu, süt ürünleri, şişmanlık

SS-013

Çocukluk çağı alkol dışı yağlı karaciğer hastalığında IL-17 gen polimorfizminin rolü

Murat Çakır¹, Ulas Emre Akbulut¹, Şenol Çitli², Hamdi Cihan Emeksiz³, Alper Han Çebi⁴

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Gastroenteroloji Hepatoloji ve Beslenme Bilim Dalı, Trabzon

²Trabzon Kanuni Eğitim Araştırma Hastanesi, Tıbbi Genetik, Trabzon

³Trabzon Kanuni Eğitim Araştırma Hastanesi, Çocuk Endokrinoloji, Trabzon

⁴Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Genetik Anabilim Dalı, Trabzon

Amaç: Çevresel ve genetik faktörlerin önemli rol oynadığı alkol dışı yağlı karaciğer hastalığında (ADYKH); özellikle basit yağlanmadan steatohepatite ilerleyişte obez hayvan deneylerinde IL-17 önemli bir rol oynadığı gösterilmiştir. Bu çalışmada obez çocuklarda IL-17 gen polimorfizmi araştırılarak obez çocuklarda ADYKH gelişiminde rol oynayıp oynamadığının araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmaya yaşları 7-17 yaş arasında değişen 199 obez çocuk alındı. Çocuklar hepatobilyer ultrason ile değerlendirilerek

iki gruba ayrıldı; yağlı karaciğeri saptanan (grup 1, n=107, %50.4 evre 1, %49.6 evre 2 ve 3) ve saptanmayan olgular (grup 2, n=92). Tüm çocuklardan IL-17 gen polimorfizmi LightCycler™ 480 cihazı ile PCR yöntemiyle çalışıldı ve sonuçlar (genotip sıklığı ve allel frekansı) gruplar arasında karşılaştırıldı.

Bulgular: ADYKH olan çocukların IL-17 genindeki A/A, A/G ve G/G genotiplerinin sıklığı sırasıyla 16 (%15.0), 39 (%36.4), 52 (%48.6) iken ADYKH olmayan obez çocukların IL-17 genindeki A/A, A/G ve G/G genotipleri sırasıyla 26 (%28.3), 33 (%35.9), 33 (%35.9) saptandı (p=0.049). Allel frekansları ADYKH olan çocuklarda A alleli için 0.45, G alleli için 0.55 iken ADYKH olmayanlarda A alleli için 0.54, G alleli için 0.46 olarak tespit edildi (p=0.021). Yağlanma evresi ile genotip ve allel frekansları arasında bir ilişki bulunamadı. **SONUÇ:** IL-17 A/A genotipi obez çocuklarda karaciğer yağlanmasına karşı koruyucu bir faktör olduğu gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alkol dışı yağlı karaciğer hastalığı, IL-17 gen polimorfizmi

SS-014

Çocuk kliniklerinde oyun ve etkinlik ortamı: ABD Teksas Eyaleti'nden iki hastane örneği

Rabiye Güney¹, Lisa M. Cleveland²

¹T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü

²The University of Texas Health Science Center at San Antonio

Amaç: Hastaneye yatma çocuklarda korku, üzüntü, kaygı, yalnızlık, can sıkıntısı, kendini güvende hissetmeme duygularına ve ağrıya neden olduğu gibi çocukların oyunlarını da kesintiye uğratmaktadır (Coynne, 2006; Wilson, Megel, Enenbach, & Carlson 2010; Lerwick, 2013; Livesley & Long, 2013; Rokach, 2013). Oysa ki, hastanedeki oyun ve etkinlikler çocukların hoşça vakit geçirmelerini sağlamanın ve sıklıklarını engellemesinin yanı sıra, hastane prosedürlerine uyum sağlamalarına da yardımcı olmaktadır (Jun-Tai, 2008; Tyson ve ark. 2014). Bu çalışmanın amacı Teksas eyaleti'ndeki iki büyük hastanenin çocuk kliniklerinde, sosyal ve fiziksel yönden oyun ve etkinlik ortamını incelemektir.

Yöntem: Çalışmada niteliksel araştırma tekniklerinden katılımlı gözlem yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kesinliği (rigor) açısından Lincoln ve Guba (1985)'nin niteliksel araştırmalar için geliştirdiği dört kriter esas alınmıştır: Kredibilitate, transfer edilebilirlik, güvenilirlik ve onaylanabilirlik. Çalışma öncesinde University of Texas Health Science Center at San Antonio'ya bağlı etik kuruldan (Institutional Review Board-IRB) izin alınmıştır. Çalışma IRB tarafından "non-regulated research" olarak değerlendirilmiştir. Veriler niteliksel araştırma yöntemlerinde sıklıkla kullanılan "tematik analiz yöntemi" kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Verilerin analizi sonucunda beş tema belirlenmiştir: güvenlik, sosyalleşme, sosyal sorumluluk ve aktörler. Çocuk kliniklerinde, enfeksiyon yönünden kontrollü bir ortamda, yaşa uygun araçlar ile sunulan oyun ve etkinlik (sanat etkinlikleri, yemek pişirme, hayvan terapisi gibi) hizmetlerinin çocukların duygusal yönden güvenliğini sağladığı tespit edilmiştir. Bu hizmetler ile çocukların yanı sıra ebeveynlerinin ve kardeşlerinin de sosyalleşmesi sağlanmaktadır. Oyun ve aktivite ortamı büyük ölçüde toplum desteğine bağımlı olup gerekli oyuncak ve materyal bağışlar yoluyla temin edilmekte, etkinliklerin devamı gönüllüler aracılığıyla sağlanmaktadır. Oyun ve etkinlik ortamlarının yaşa uygun şekilde, çocukların ilgisini çekecek şekilde tasarlanması, ışıklandırma ve havalandırma yönünden çocuklar için optimal olması gerekmektedir. Oyun ve etkinlikler sağlık personeli ve diğer profesyoneller tarafından yürütülmekte olup her iki hastanede de çocuk yaşam uzmanları esas oyun liderleridir. Ayrıca hemşire ve hekimlerin oyun ve etkinliklerden duygusal olarak yarar sağladığı belirlenmiştir.

Sonuç: Bu çalışmanın sonuçları çocuk kliniklerinde oyun ve etkinliklerin olumlu etkisini bildiren çalışmaların sonuçlarını desteklemektedir. Literatürde, Artilheiro, Almeida, & Chacon (2011) tarafından kemoterapi öncesi terapötik oyun ile hazırlanan çocukların daha olumlu davranışlar gösterdiği tespit edilmiştir. Bu çocuklar oyun esnasında gülümsemişler, prosedürlere daha iyi koopere olmuşlar, sağlık çalışanları ile birliktayken daha rahat bir postür sergilemişler ve onlarla güvene dayalı bir bağ kurmuşlardır. Bu bağlamda, hastanelerde çocuklar için oyun ve etkinlik ortamı oluşturulması önemlidir. Eğer bir çocuk hastanede birkaç günden fazla kalacaksa ve oynamak için yeterince iyiyse, bu çocuk için ayrı, temiz ve güvenli bir oyun alanının ayrılması gerekmektedir (Southall et al., 2000). Özellikle hastanede düzenli ve uzun süreli yatmak zorunda olan çocuklar için eğlence ve boş zaman etkinlikleri olumlu bir hastane deneyimi sağlamaktadır (Lambert, et al., 2012). Her ne kadar çocuklara hizmet veren herhangi bir sağlık çalışanı onlar ile oynayabilse de, hastanelerde ayrı, eğitilmiş bir oyun lideri görevlendirilmelidir (Southall et al., 2000). Günümüzde bu işlev için çocuk yaşam uzmanlarının görevlendirilmesi önerilmektedir (Child Life Services 2006).

Anahtar Kelimeler: Çocuk klinikleri, etkinlik, oyun, psikososyal destek

SS-016

Okul çağı çocuklarında inmemiş testis prevalansı ve bunu etkileyen risk faktörleri

Mustafa Gülgün¹, Elçin Balcı², Kemal Kara³, Alp Bilal Fırat⁴, Mehmet Saldır¹, Abdülbaki Karaoğlu¹

¹Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

²Erciyes Üniversitesi, Halk Sağlığı Bilim Dalı, Kayseri

³Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Radyoloji Bilim Dalı, Ankara

⁴Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Üroloji Bilim Dalı, Ankara

Amaç: İnmemiş testis, geç tanı konduğunda infertilite ve kanser ile sonuçlanabilen bir durumdur. Bu çalışmada, okul çağı çocuklarında, inmemiş testis prevalansı ve bunu etkileyen risk faktörlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma, Orta Anadolu'nun Kayseri şehrinde bulunan ve rastgele seçilmiş olan 24 devlet okulunda yapılmıştır. Yaşları 5-16 yaş aralığında olan, toplam 4032 erkek çocuk, inmemiş testis yönünden muayene edildi. Tanı, ultrasonografi ile doğrulandı. Çocukların demografik özellikleri ve inmemiş testis açısından risk faktörleri kaydedildi. Veriler, ki-kare testi ve regresyon analizi ile değerlendirildi.

Bulgular: Toplam inmemiş testis prevalansı, %2.2 olarak saptandı. Sünnet olan çocuk sıklığı %88 idi. İnmemiş testis, sünnet olmayan çocuklarda, sosyoekonomik düzeyi düşük olanlarda, 5-6 yaş grubunda ve eğitim düzeyi düşük babası olanlarda daha sıktı. Çok değişkenli regresyon analizinde yaş ve babanın eğitim düzeyi, inmemiş testis ile ilişkili olarak bulundu.

Sonuç: Bu çalışma, inmemiş testisi olan çocukların halen geç tanı aldığını göstermektedir. İnmemiş testis olan çocukların erken tanısında, sosyoekonomik durumun iyileştirilmesi ve eğitim düzeyinin artırılması etkili olabilir. Bunun yanında sağlık çalışanları ve ailelerin, inmemiş testis ile ilgili bilinçlendirilmeleri, erken tanı açısından faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: İnmemiş testis, çocuk, prevalans

SS-017

Ailevi akdeniz ateşinde Microna'ların etkisinin değerlendirilmesi

Hacer Örsdemir Hortu¹, Emin Karaca², Nesin Gülez³, Şevket Erbil Ünsal⁴, Balahan Makay⁴, Cumhur Gündüz⁵, Tahir Atik¹, İsmihan Merve Tekin², Zafer Kurugöl¹, Güldane Koturoğlu¹, Aslı Aslan¹, Özgür Çoğulu¹

¹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

²Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Genetik Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

³Dr. Behçet Uz Çocuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi

⁴9 Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

⁵Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

Ailevi Akdeniz ateşi (AAA) otozomal resesif kalıtılan otoinflamatuar bir hastalıktır. Moleküler tetkikler tanıda altın standart olup tüm hastalar moleküler olarak tanı alamamaktadır. MiRNA (miRNA)'lar küçük, 19-25 nükeotid arasında değişen, tek sarmallı, endojen kodlama yapmayan moleküllerdir. miRNA'ların hücre gelişimi, homeostaz ve bağışıklık fonksiyonlarında önemli rol oynadığı, kanserden inflamasyona kadar birçok hastalıkla ilişkili olduğu gösterilmiştir. Pek çok hastalıkla ilişkisi gösterilen miRNA'ların otoinflamatuar hastalıklarla da ilişkisi gösterilmiştir ancak AAA hastalığı ile ilişkisini araştıran geniş kapsamlı bir çalışma bulunmamaktadır. Çalışmamızda AAA hastalığında miRNA'ların rolünün araştırılması planlanmıştır. Klinik bulgusu olan ve genetik olarak tanısı konan 51 AAA hastası ve 49 sağlıklı gönüllü çalışmaya alındı. Plazmadan elde edilen miRNA ekspresyon düzeyleri Real-time PCR yöntemi kullanılarak araştırıldı. Çalışmada daha önce otoinflamatuar hastalıklarla ilişkisi gösterilen ve immün yanıtta görevleri olduğu bilinen 15 adet miRNA'nın iki grup arasında ve hasta grup kendi içinde değerlendirildi. Hasta grup ile sağlıklı bireylerden oluşan kontrol grubunda miRNA ekspresyon farklılıkları araştırıldı. Hastalar kendi içinde kolşisin kullanan hastalar ve kullanmayan hastalar olarak incelendi. Hastalar kontrol grup ile karşılaştırıldığında hasta grupta 11 miRNA'nın (miR-125a, miR-132, miR-146a, miR-155, miR-15a, miR-16, miR-181a, miR-21, miR-223, miR-26a, miR-34a) ekspresyon düzeyleri anlamlı olarak düşük saptandı ($p<0.05$). Hasta grup kendi içinde karşılaştırıldığında kolşisin kullanan hastalarda kullanmayan hastalara göre 5 miRNA'nın (miR-132, miR-15a, miR-181a, miR-23b, miR-26a) ekspresyon düzeyinin anlamlı olarak arttığı görüldü ($p<0.05$). Kolşisin kullanan hastalar kontrol grubu ile karşılaştırıldığında 5 miRNA'nın (miR-132, miR-15a, miR-21, miR-26a, miR-34a) ekspresyon düzeyinin anlamlı olarak azaldığı görüldü ($p<0.05$). Kolşisin kullanmayan hastalar kontrol grubu ile karşılaştırıldığında 6 miRNA'nın (miR-132, miR-15a, miR-181a, miR-16, miR-26a, miR-21) ekspresyon düzeyinin anlamlı olarak azaldığı saptandı ($p<0.05$). Ataktaki hastalar kontrol grubu ile karşılaştırıldığında 4 miRNA'nın (miR-132, miR-15a, miR-21, miR-34a) ekspresyon düzeyinin anlamlı olarak azaldığı saptandı ($p<0.05$). Atak dışındaki hastalar kontrol grubu ile karşılaştırıldığında 10 miRNA'nın (miR-125a, miR-132, miR-146a, miR-155, miR-15a, miR-16, miR-181a, miR-21, miR-223, miR-26a) ekspresyon düzeyinin anlamlı olarak azaldığı saptandı ($p<0.05$). Çalışmamız AAA hastalığı moleküler patogenezinde ve takibinde miRNA'ların çok iyi bir aday olabileceği gösterilmiştir. Bunun yanı sıra hastalar arası miRNA ekspresyon farklılıklarının farklı fenotiplerin ortaya çıkmasına katkıda bulunabileceği düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: MEFV, Ailevi Akdeniz Ateşi, MiRNA

SS-018

Son bir yılda çocuk yoğun bakımda metabolik hastalık nedeniyle sürekli renal replasman tedavisi uygulanan olgularımız

Fatih Aygün¹, Tanyel Zübarioğlu²,
Fatma Deniz Aygün³, Çiğdem Aktuğlu Zeybek²,
Ertuğrul Kıyıkım², Halit Çam¹

¹*İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Yoğun Bakımı Bilim Dalı, İstanbul*

²*İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Metabolizma Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul*

³*İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul*

Amaç: Sürekli renal replasman tedavisi (CRRT) Akut böbrek yetmezliği (ABY) olan hastalarda iyi bilinmekle birlikte bazı acil durumların tedavisinde de artık kullanılmaya başlanmıştır. Mevcut renal replasman tedavileri (RRT) aralıklı hemodiyaliz (İHD), periton diyalizi (PD) ve sürekli renal replasman tedavisinden (CRRT) oluşur. Metabolik acillerden olan hiperamonyemi ve lösin yükseklığında de CRRT önerilmektedir. Bu çalışmada son bir yılda çocuk yoğun bakıma metabolik hastalık nedeniyle yatırılıp CRRT yapılan 13 hastayı sunduk.

Yöntem: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Çocuk Yoğun Bakım Ünitesi'nde Kasım 2014-Kasım 2015 tarihleri arasında metabolik koma nedeniyle CRRT yapılan hastalar geriye dönük olarak incelendi ve hasta bilgileri toplandı. Hastaların yaş, cinsiyet, tanı, yoğun bakımda kalış süreleri, kateter takılma yeri, CRRT sırasında ve sonrasında gelişen komplikasyonlar, toksik metabolitlerin serum düzeyleri, enfeksiyon oranları ve mortaliteleri incelendi.

Bulgular: On hastada hiperamonyemi ve 3 hastada lösin yükseklığı vardı. Hastaların 8'i erkek, 5'i kızdı. Yaş dağılımları 3 gün ile 19 ay arasında olup ortalama 5,9±7,5 aydı. Tartıları 3,3 ile 19 kilogram(kg) arasında olup ortalama 7,6±5,6 kg idi. Tüm hastalara yüksek akımlı hemodiyaliz ve hemofiltrasyon uygulandı. Diyalizat hızı en düşük 4042ml/h/1.73m², en yüksek 12900ml/h/1.73m² olarak ayarlandı. Hemofiltrasyon da ise replasman hızı 40 ile 68ml/kg/h yapıldı. İki hastaya 7 French(F), diğer hastalara da 8f çift lümenli hemodiyaliz kateterleri kullanıldı. CRRT 6 saat ile 64 saat süreyle uygulandı. Ortalama CRRT süresi 20,6 saattir. İki yenidoğan hasta kaybedildi.

Tartışma ve Sonuç: CRRT yirmi yıldan uzun bir süredir kritik çocuk hastalarda akut böbrek yetmezliği (AKI) ve sıvı yükünün uzaklaştırılması için kullanılmaktadır. CRRT endikasyon olarak %90 AKI'ne bağlı sıvı ve metabolik bozuklukların tedavisinde kullanılırken %4 oranında yenidoğan hiperamonyemisi gibi metabolik hastalıklarda kullanılmaya başlanmıştır. İHD ve CVVHD ile lösin düzeylerinin çok etkin bir şekilde düşürülebileceği birkaç olguda gösterilmiştir. Lösinin osmotik bir molekül olmayıp beyin kan akımı sabit olduğunda serumdan hızlı temizlenmesinin tek başına beyin ödemi artırmayacağı bilinmektedir. Daha öncesinde amonyak düşürmek için yenidoğan olgularında yüksek akımlı hemodiyaliz kullanılmış ve güvenli olduğu bildirilmişti. Bizde son bir yıldır metabolik komada gelen hastalarımıza uygulamaktayız. Yüksek akıma bağlı gelişebilecek elektrolit bozukluğu açısından da 4 saatlik aralıklarla serum biyokimyası ve kan gazı takibi yapıyoruz. Sodyum ile potasyuma ek olarak kalsiyum, magnezyum ve fosfor desteği verdiğimiz hastalarımızın

izleminde ciddi biyokimyasal sorun görmedik. Bizim hastalarımızdan 7'sine filtre hacimleri fazla olduğu için kan ile priming yapıldı ve hastaya bağlanmadan önce sistem kendi içinde 10 dakika diyalize tabi tutuldu. İki hastamızda CRRT başlangıcında tansiyon düşüklüğü olduğu için serum fizyolojik puşe verilip aldığı inotrop tedavileri artırıldı. Bizim çalışmamızda hiperamonyemili hastalarda CVVHDF, MSUD'li hastalarda da CVVHD kullanıldı. Çalışmamızda 13 hastadan ikisi öldü. Özetle bu çalışmada biz metabolik acillerden olan hiperamonyemi ve lösin yüksekliklerinde CRRT'nin etkin ve güvenli bir yöntem olarak kullanılabilceğini göstermek istedik. Bununla birlikte bu görüşümüzü destekleyecek daha fazla olgu içeren ve daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç olduğu düşüncesindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Hiperamonyemi, lösin, renal replasman tedavisi, çocuk

SS-019

Taş hastalarında vitamin D eksikliği taş ilişkili metabolik riskleri azaltıyor mu?

Ayça Esra Kuybulu, Fatma Saltık, Mustafa Akçam

Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi, Isparta

Amaç: Taş olgularında serum vitamin D3 düzeyleri ile idiyopatik hiperkalsiyüri arasındaki ilişki yıllardan beri sorgulanmaktadır. Son yapılan çalışmaların bulguları serum vitamin D3 düzeylerinin taş gelişme riskini arttırmadığı yönündedir. Biz bu çalışmamızda taş olgularında serum vitamin D3 düzeyleri ile taş hastalığına neden olan metabolik risk faktörlerini inceledik.

Yöntem: Çalışmaya 92 yeni tanı taş ile 57 gönüllü kontrol olgusunu aldık. Tüm olguların başvurudaki serum vitamin D3, kreatinin, kalsiyum, fosfor, ürik asit, alkalin fosfat, sodyum, potasyum, magnezyum seviyeleri ile spot idrar kalsiyum, okzalit, ürik asit, sitrat düzeylerini değerlendirdik. Olguları vitamin D3 eksikliği olan taş (G1 (35 olgu) (Vitamin D3 düzeyi 12,42±4,82ng/mL)) ve kontrol grubu (G2 (46 olgu) (Vitamin D3 düzeyi 13,21±4,85 ng/mL)) ve vitamin D3 düzeyleri normal olan taş (G3 (57 olgu) (Vitamin D3 düzeyi 39,70±11,42 ng/mL)) ve kontrol grubu (G4 (12 olgu) (Vitamin D3 düzeyi 28,21±8,13 ng/mL)) olmak üzere 4 gruba ayırdık.

Bulgular: Olgu ve kontrol grubunu karşılaştırdığımızda, iki grup arasında yaş ortalaması (taş/ kontrol; 6,41±2,35/4,89±4,57 yıl p=0,05) ve cinsiyet dağılımı (taş/kontrol E;K: (49/46)/(27/33) p=0,4) açısından fark olmadığını saptadık. Vitamin D3 düzeyi normal olan taş hastalarının idrar kalsiyum/kr (G1=0,18±0,29, G2=0,14±0,27, G3=0,30±0,29, G4=0,14±0,10 mg/mg kreatinin p=0,019), ürik asit GFR (G1=0,45±0,20, G2=0,33±0,11,

G3=0,56±0,17, G4=0,11±0,03 mg/mg kreatinin p<0,001), okzalate/kr (G1=0,04±0,03, G2=0,02±0,03, G3=0,09±0,12, G4=0,03±0,03 mg/mg kreatinin p=0,004) ve sitrat/kr (G1=1,19±1,30, G2=0,45±0,43, G3=1,60±1,54, G4=0,59±0,67 mg/mg kreatinin p<0,001) atılımının Vitamin D3 düzeyi düşük olan taş ve vitamin D3 düzeyi normal ve düşük olan kontrol olgularına göre yüksek olduğunu saptadık. Schwartz 2009 GFR düzeylerinin vitamin D3 eksik ve normal olan tüm taş olgularında vitamin D3 düzeyi düşük ve normal olan kontrol grubuna göre düşük olduğunu saptadık (G1=81,47±14,88, G2=91,18±13,70, G3=72,9±13,72, G4=93,32±13,2 p<0,001). Serum kalsiyum (G1=9,79±0,94, G2=9,56±0,50, G3=10,4±0,59, G4=9,70±0,49 mg/dL, p<0,001), fosfor düzeyleri (G1=4,83±0,81, G2=4,55±0,85, G3=5,10±0,76, G4=4,54±0,82 mg/dL, p=0,353,) vitamin D düzeyleri normal olan taş grubunda diğer 3 gruba göre yüksek iken, PTH (G1=39,77±16,05, G2=40,04±25,99, G3=28,02±16,7, G4=35,05±21,35, pg/mL, p=0,013), HCO3 (G1=20,96±2,35, G2=22,48±2,17, G3=20,12±2,18, G4=21,30±2,00 mmol/L, p<0,001) seviyelerinin ise düşük olduğunu saptadık.

Sonuç: Yaptığımız çalışma ile bölgemizde taş ve kontrol olgularında serum vitamin D3 eksikliğinin sık olduğunu saptadık. Taş olgularında taş saptandığı zaman vitamin D3 tedavisinin kesilmesi yönünde bir yaklaşım bulunmaktadır. Çalışmamız taş olgularının vitamin D3 eksikliğinin tedavisi esnasında dikkat edilmesi gereken durumları saptamak açısından okuyuculara yol gösterici olabilecek sonuçlar içermektedir. Bulgularımız taş olgularının vitamin D reseptör yoğunluğu artmış veya reseptörlerin vitamin D afinitesinin yüksek olabileceğini, bu nedenle taş olgularının vitamin D3 tedavisine yanıtının taş risk faktörlerinin abartılı artışı şeklinde olabileceğini düşündürmektedir. Vitamin D3 düzeyi düşük olan taş olgularında vitamin D3 tedavisi verirken, olguların hidrasyon ve sitrat içeren preparatlar gibi taş önleyici tedavilerin yapılması ve olguların taş risk faktörleri açısından yakın takip edilmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Vitamin D, taş hastalığı, metabolik risk faktörleri

SS-020

Obezitesi olan hipertansif ve obezitesi olan normotansif çocuklarda tam kan vizkozitesinin serebral kan akımı ile ilişkisi

Meltem Akçaboy¹, Bijen Nazlıel², Tayfun Göktaş³, Serdar Kula⁴, Bülent Çelik⁵, Necla Buyan¹

¹Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Pediatrik Nefroloji Bilim Dalı, Ankara

²Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Ana Bilim Dalı, Ankara

³Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Ana Bilim Dalı, Ankara

⁴Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Pediatrik Kardiyoloji Bilim Dalı, Ankara

⁵Gazi Üniversitesi Fen Fakültesi, Biostatistik Bilim Dalı, Ankara

Giriş: Obezite, çocukluk çağında artmakta olan bir halk sağlığı sorunudur. Obezite ile hipertansiyon birlikteliği önemli kardiyovasküler ve serebrovasküler komorbiditeler yaratmaktadır. Tam kan vizkozitesi (TKV) serebral kan akımının önemli bağımsız düzenleyicilerinden biridir. TKV, kan şekilli hücreleri ve plazma proteinlerinden etkilenmektedir. Obez hastalarda ekstrakraniyal vasküler yapılarıdaki değişiklikler günümüzde iyi tanımlanmışken, intrakraniyal vasküler değişiklikler bilinmemektedir. Bu çalışmada obez çocuklarda TKV değişimini değerlendirmek, TKV ile birlikte hipertansiyon varlığının serebral kan akımına etkisini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Yaşları 13- 18 arasında değişen 60 obez çocuk ile obez ve hipertansif olmayan 20 sağlıklı kontrol grubu prospektif olarak çalışmaya alınmıştır. Obez grup yaşam içi kan basıncı monitorizasyonu (ABPM) değerlendirmesi ile hipertansif (OHT, n=34) ve normotansif (ONT, n=26) olarak değerlendirilmiştir. Hastalarda tam kan sayımı, total lipid ve protein düzeyi, TKV incelenmiş ve transkranial Doppler ultrasonografi ile orta serebral arter kan akım hızı (OSAV) değerlendirilmiştir.

Bulgular: Obez grupta beyaz küre ve trombosit sayıları kontrol grubundan yüksek bulundu (p<0.05). Serum lipid düzeyleri obez grupta yüksekti (p<0.05). TKV ölçümlerinde OHT (0.0619 ±0.0077 poise), ONT(0.0607±0.0071) ve kontrol (0.0616±0.0064) grupları arasında anlamlı farklılık saptanmadı (p>0.05). OSAV, OHT grupta (73.9±15.0 cm/sn) ve ONT grupta (75.2±13.5 cm/sn) kontrolden (66.4±11.5cm/sn) yüksekti fakat istatistiksel olarak anlamlı değildi (p=0.079). TKV ile hemoglobin, hematokrit ve kırmızı kan hücre sayısı arasında anlamlı pozitif korelasyon vardı (r=0.450, p<0.001). OSAV ile TKV arasında anlamsız negatif korelasyon (r=-0.150, p=0.270), hemoglobin ve hematokrit arasında anlamlı negatif korelasyon (r=-0.334, p=0.010) bulundu. OHT grubunda OSAV ile 24 saatlik ortalama ABPM değerleri ile anlamlı negatif korelasyon bulundu (r=-0.353, p=0.040). Vücut kitle indeksi ve serum lipidleri ile serebral akım arasında korelasyon saptanmadı.

Sonuç: TKV, obez çocuklarda, serebral kan akımı üzerinde anlamlı etkiye sahip değildir. OHT grupta 24 saatlik kan basıncı değerleri ile serebral akım arasında anlamlı negatif korelasyon bulunmuştur. Çocukluk çağında serebral kan akımı değişikliklere kendini adapte edebilme yeteneğine sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Obezite, tam kan vizkozitesi, serebral kan akımı

SS-021

Apal, Taq ve Fok vitamin D reseptör gen polimorfizmlerinin pediatrik taş olgularındaki rolü

Ayça Esra Kuybulu, Fatma Saltık, Serkan Kurtgöz, Halil Özbaş, Efkân Uz, Ahmet Rifat Örmeci

Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Isparta

Amaç: Vitamini D reseptörü (VDR) gen polimorfizmleri ile ürolitiyazis ilişkisine dair literatürde bildirilmiş farklı görüşler mevcuttur. Bu çalışmanın amacı, ApaI, Taq ve Fok VDR gen polimorfizmlerinin pediatrik ürolitiyazis gelişimindeki rolünü araştırmaktır.

Yöntem: Çalışma grubu 128 ürolitiyazisli hasta (60 erkek ve 68 kız hasta, ortalama yaş: 5,06+5,15) ve kontrol grubu 60 gönüllü olgudan (27 erkek 33 kız, yaş ortalaması: 6,41+2,35) oluşmuştur. Tüm olguların, sosyodemografik, metabolik risk faktörleri incelenmiştir. VDR gen polimorfizmleri (Fok, ApaI ve Taq) hasta ve kontrol grubunda çalışılmıştır.

Bulgular: VDR gen polimorfizmleri (Fok, ApaI ve Taq) sıklığı çalışma ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklıydı (p=0.042, 0.001 ve 0,020 sırasıyla). Fok, ApaI ve Taq allel frekansları arasında anlamlı istatistiksel fark yoktu. (p=0.11, 0.056 ve 0.14 sırasıyla) Fok Ff+ff, ApaI AA ve Taq Tt+tt allellerinin pediatrik yaş grubunda taş riskini hafif derecede arttırdığı saptanmıştır. (sırasıyla; OR: 1,67 CI:0,88-3,16, OR:1,53 CI:0,77-3,33, OR: 1,66 CI:0,87-3,19)

Sonuç: VDR gen polimorfizmleri ve taş ilişkisini inceleyen literatürde sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. 2011 yılında yayımlanan 17 çalışmanın incelendiği bir meta-analiz çalışmasında VDR gen polimorfizmlerinden ApaI ve BsmI polimorfizmlerinin ürolitiyazis ile ilişkili olmadığı, fakat f allel ve Ff +ff genotiplerinin FokI gen polimorfizmlerinde taş neden olduğu saptanmıştır. TaqI gen polimorfizmi, t alleli ve tt+Tt genotipinde ürolitiyazis riski artmış olarak saptanmıştır. Çalışmamızın sonuçlarına göre Fok Ff, ApaI AA alleli ve Taq Tt alleli pediatrik yaş grubunda taş riskini artıran gen polimorfizmleridir.

Anahtar Kelimeler: ürolitiyazis, vitamin D reseptör gen polimorfizmleri, ApaI, Taq, Fok

SS-022

Türkiye’de otorite sağlanmak istenen çocukların psikolojisi

Gulsen Meral¹, Dilara Akay², Büşra Deligöz², Neslihan Cevahiroğlu²

¹Kağıthane Devlet Hastanesi, İstanbul

²Biruni Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Kliniği, İstanbul

Amaç: Türkiye’de otoriter tutum sergileyen ebeveynlerin çocuk psikolojisi üzerine olumsuz anlamdaki etkisini araştırmaktır. Bu tutumun tüm çıplaklığıyla Türkiye’deki boyutunu ve istatistiksel verilerini elde etmek adına gerekli olan anket çalışmasını yapmayı amaçlıyoruz. Bu araştırmayı uygulayacağımız okul çağı çocuklarının ebeveynleriyle birlikte belli ölçü-

ler doğrultusunda hazırladığımız sorularla anket çalışmasını yapmak ve bu anketle birlikte aile tutumlarının çocuklarının hayatını ne boyutta etkilediğini ortaya koymaktır. Çalışma bulguları da aile ortamının çocuğa gelişim olanaklarını sağlayacak biçimde düzenlenmesi, çocuğa yönelik tutum ve davranışların sevgi ve kişisel değer unsurlarını içermesi üzerinde durulmuştur. Söz konusu olan bu otoriter tutumun çocuğun ruhsal, fiziksel ve psiko-sosyal gelişimine olan etkisini ortaya koymak istiyoruz.

Yöntem: Biruni Üniversitesi Etik kurul tarafından alınan onaylı anket 01-12-2015 ve 30-03-2016 tarihleri arasında uygulanmıştır. Anket uygulamamız velilere ve çocuklara olmuştur velilere 20 soruluk çocuklarına tutumları hakkında sorular sorulmuştur. Çocuklara 15 soru sorulmuştur.

Bulgular: İsteyip de yapamadığım hayallerimi ve isteklerimi kendi çocuğumun üzerinde yaptırmaya çalışırım.%51 kesinlikle katılmıyorum %36 tamamen katılıyorum. Çocuğum benimle her şeyi paylaşır.%40 kesinlikle katılmıyorum %45 tamamen katılıyorum Çocuğum ile her hangi bir yere gitmeden önce nasıl davranması gerektiğini söylerim. %34 kesinlikle katılmıyorum %53tamamen katılıyorum Çocuğum istenmeyen ya da ortama aykırı bir davranışını gördüğüm de mimiklerimle (dişlerini sıkma, kaş göz işareti, kafanı sert bir şekilde sallama gibi) uyarırım. %29 kesinlikle katılmıyorum %59tamamen katılıyorum Çocuğum olaylar karşısında küfür, yalan söyleme ve tükürme gibi davranışlar sergiler. %54kesinlikle katılmıyorum %35tamamen katılıyorum. Çocuğum izin almadan eşyaları kullanır ya da saklar. %58 kesinlikle katılmıyorum %32 tamamen katılıyorum. Çocuğumun sosyal çevresiyle olan ilişkisinin sağlıklı düzeyde olduğunu düşünüyorum. %36kesinlikle katılmıyorum %57tamamen katılıyorum Cocuklara sorulan sorular arasında ders çalışmak için anne baban seni zorlarmı sorusuna%38 kesinlikle katılmıyorum %52 tamamen katılıyorum Ailenle bir şeyler paylaşırmsın %40 kesinlikle katılmıyorum %45 tamamen katılıyorum anne ve babanın kızacağı bir şey yaptığında ona söylersin?% 46 kesinlikle katılmıyorum %50 tamamen katılmıyorum Anne yada babana düşündüğünü özgürce ifade edebilirsin %70 kesinlikle katılmıyorum %30 tamamen katılıyorum. Ailen sana istemediğin bir şeyi zorla yaptırmı %51 kesinlikle katılmıyorum %41 tamamen katılıyorum.

Sonuç: Çocukların davranış bozukluklarının en önemli sebeplerinden biride otoriter anne baba davranışlarıdır. Anne ve babanın çocuklarını baskı ve korku ile kendi doğrularını empoze etme çabası çocukları içine kapalı ve kişili sahibi olmayan bireyler olmasına sebep açmaktadır. Bu yanlış tutumlarının anne babanın farkına varması ve derken çocuklukta düzeltilmesi çocukların bir birey ve ruh sağlığı düzgün kişiler olarak büyümesini sağlayacaktır yaptığımız çalışmada bu konudaki tutumlarda hataların yüksek oranda devam ettiği ve farkında lığın olmadığını belirtmekte. Ve buda bizlere bu farkında lığı arttırmak için önemli görevler düştüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Otoriter, aile, kişilik gelişimi, ruh sağlığı

SS-023

Özel Gereksinimi Olan Çocuklara Ülkemizde Verilen Hizmetler ve Ailelerin Farkındalık Durumlarının Belirlenmesi

Çiğdem Gülşen¹, Süleyman Gülşen², Ayşegül Kurt¹

¹Zeynep Kamil Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, İstanbul

²Özel Kurtköy Ersoy Hastanesi, İstanbul

Amaç: Tüm çocuklar bedensel özellikleri ve öğrenme yetenekleri açısından birbirinden farklıdır. Özel gereksinimli çocuk; çeşitli nedenlerle, bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından, akranlarından beklenen düzeyde anlamlı farklılıklar gösteren çocuktur. Çalışmamız, özel gereksinime ihtiyacı olan çocuklara yönelik ülkemizde verilen hizmetler ve ailelerin bu hizmetlerden nasıl yararlandıklarını tanımlamak, engelli raporu verilen çocukların ailelerinin rapor aldıktan sonraki süreçte ne yapacakları konusunda bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla planlanmıştır. İstanbul Anadolu Yakasında bir kamu dal hastanesinde 2015 Mart-Eylül tarihleri arasında engelli raporu almak için başvuran 200 aileye yapılmıştır. Veriler literatür doğrultusunda hazırlanan veri toplama formu ile toplanmış SPSS 11 versiyon ile istatistiksel analiz yapılmıştır. Frekans, yüzdelik ve ki-kare testleri bakılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza katılanların yaşı %39.5'i 0-3 yaş, annelerin %60'i ilköğretim mezunu, babaların %57 ilköğretim mezunudur. Hastaların %41.5'i zihinsel engellidir. Çocuğun özel durumuyla ilgili olarak ailelerin %48.5'i birşey yapmaya gerek duymadığı, en çok karşılaştıkları sorun %17.5 ile istediğini anlamadıkları için isteklerine cevap veremedikleri olmuştur. Katılımcıların %78.5'i özel gereksinimi olan çocukla ilgili eğitim almanın gerekli olduğunu düşünmektedir. aldıkları eğitimlerin ne gibi faydası olacağı sorgulandığında %47si çocuğumuza bakım/destek verebilmeyi kolaylaştıracağını belirtmiştir. Aile danışmanlığı ve rehberliği alan ailelerin oranı ise %24 tür. Aileler, %45.5 oranında ailedeki diğer bireylerin özel gereksinimi olan çocuğa daha çok özen gösterdiğini ifade etmiştir. Ailelerin eğitim/destek alabilecek kurumları bilip bilmediğine bakıldığında %70inin bilmediği, engellilere yönelik çıkarılan yasaları %79.5inin bilmediği tespit edilmiştir. Ailelerin herhangi bir kurumdan %33 ünün maddi destek aldığı tespit edilmiştir. Ailelerin %59u engelli bir çocukları olduğunda kime ve nereye danışacaklarını bilmediklerini, ebeveynlerin %78i eğitim istediğini, %60.5 sinin ailedeki diğer üyelerin de eğitim almasını istediğini, %38i eğitim ve bakım için faydalanabileceği kurumlar/iletişim numaraları hakkında bilgi almak istediklerini, %56sı birebir eğitim almak istediğini, almak istedikleri eğitimi %33ü eve ziyaretler yapılarak almak istediğini, katılanların %80i benzer tanısı olan hastalarla iletişim kurmak istediklerini belirtmiştir. Eğitim almayı gerekli görenler ile eğitim

almak istedikleri konular arasındaki ilişkiye bakıldığında istatistiksel olarak sonuç anlamlı bulunmuştur. ($X^2=13.7, sd=3, p=.003$) Annelerin eğitim durumları ile engellilere yönelik yasaları bilme durumları arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. ($X^2=9.2, sd=3, p=.027$). Annelerin eğitim düzeyi ile ailedeki diğer bireylerin özel gereksinimi olan çocuğun bakım ve iletişimi ile ilgili bilinçlenmesi için yaptıklarına bakıldığında okur yazar olmayanların %70i birşey yapmaya gerek duymadıklarını belirtirken, yüksekokul mezunlarının %67si psikolojik destek, eğitim ve aile danışmanlığına başvurarak destek aldıkları görülmüştür.

Sonuç: Özel gereksinime ihtiyacı olan çocukların aileleri; çocuklarının bakımına, sahip oldukları sosyal ve yasal haklara dair bilgiye, yüksek oranda ihtiyaç duyulduğu, ancak eğitim almaya ihtiyaç duymayan %25 ailenin varlığı dikkat çekmiştir. Ailelerin özel gereksinime ihtiyaç duyan çocuklarının varlığı nedeniyle hizmet kurumlarına gitmenin zorluğuna yönelik, aileleri ve çocukları yormayacak şekilde hizmet ve bakım almanın kolaylaştırılması, toplum sağlığı merkezlerinin özel gereksinimi olan çocuklu ailelere ziyaretlerinin ve eğitimlerinin sayısının artırılması, ailelerin sosyal ve yasal haklarına yönelik bilgi broşürlerinin her özel gereksinimi olan aileye verilmesine özen gösterilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile, eğitim, özel gereksinimli çocuk

SS-024

Akut Gastroenteritli Çocuklarda Rotavirüs ve Adenovirüs Sıklığı ve Mevsimsel Dağılımı

Bahri Elmas, Dilek Dönmez Ersavaş

Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi Pediatri Anabilim Dalı, Sakarya

Amaç: Akut gastroenteritler çocukluk çağında önemli morbidite ve mortalite nedenleri arasındadır. Etken çoğunlukla virüslerdir ve rotavirus ve adenovirus en önemli viral etkenler arasındadır. Etkenlerin tespiti gereksiz ilaç kullanımı, hastalığın epidemiyolojisi ve takibi açısından önemlidir. Çalışmamızda Niğde Devlet Hastanesine başvuran akut gastroenteritli hastalarda rotavirus ve adenovirus sıklığının yıllara ve mevsimlere göre dağılımının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Niğde Devlet Hastanesinde Ocak 2010-Aralık 2014 tarihleri arasında akut gastroenterit tanısı alan ve gaitada rotavirus ve/veya adenovirus antijen kaset testi istenen 0-18 yaş arası 26199 hastanın sonuçları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Niğde Devlet Hastanesine ishal ve kusma şikayetleri ile başvuran ve akut gastroenterit tanısı ile rotavirus antijen testi istenen 26199 çocuk hastanın 2769(%10.6)'unda rotavirus

antijen pozitifliği, adenovirus antijen testi istenen 25506 çocuk hastadan 763 (%3)'ünde adenovirus antijen pozitifliği saptanmıştır. Rotavirus antijen pozitiflikleri aylara göre değerlendirildiğinde kasım, aralık ve ocak aylarında en yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. 2014 yılında kasım ve aralık aylarında diğer yıllara göre daha düşük pozitiflik izlenirken mart ve nisan aylarında pik yaptığı gözlenmiştir. Tüm yıllarda mayıs-ekim ayları arasında en düşük pozitiflik oranları izlenmiştir. Adenovirus antijen pozitifliğinin mevsimsel olarak değişim göstermediği görülmüştür.

Sonuç: Niğde ilinde çocuk hastaların büyük çoğunluğunun başvuru yaptığı Niğde Devlet Hastanesinde çocuklarda akut gastroenterit etkenleri arasında rotavirusun önemli bir yer tuttuğu görülmüştür. Viral etkenlerin saptanmasının gereksiz/uygunsuz antibiyotik kullanımını azaltacak, hastalığın seyri ve dehidratasyon açısından uygun yaklaşımları destekleyecektir. Rotaviruse bağlı gastroenteritler özellikle bir yaş altındaki çocuklarda ağır seyirli olabilmekte, sıklıkla parenteral sıvı uygulaması gerektirmektedir. Bölgede kış ve ilkbahar aylarında rotavirusun gastroenterit etkenleri arasında sıklıkla düşünülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Toplu yaşanan kapalı ortamlarda bulunma ve hijyen ile ilgili eksikliklerin bu dağılımda önemli etken olduğu düşünülmektedir. Rotavirus aşısının uygulanması önerilmekte olup henüz rutin aşı takviminde bulunmamaktadır. Çocukluk çağında rotavirus ve adenovirus enfeksiyonlarının halen önemini koruduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akut gastroenterit, adenovirus, rotavirüs

SS-025

Tokat ili okul çocuklarında idrar kalsiyum atılımı ve hiperkalsiüri prevalansı

Ali Gül¹, Samet Özer¹, Resul Yılmaz¹, Ergün Sönmezgöz¹, Şahin Takçı¹, Tuba Kasap¹, Yalçın Önder², Rıza Çıtıl², İlknur Bütün³, Osman Demir⁴

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Tokat

²Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Tokat

³Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, Tokat

⁴Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Biyoistatistik Anabilim Dalı, Tokat

Amaç: Hiperkalsiüri karın ağrısı ve üriner sistem şikâyetleriyle beraber ürolitiazise sebep olarak kronik böbrek rahatsızlıklarında önemli bir sebebidir. İdrarda kalsiyum atılımı bölgesel farklılıklar göstermektedir. Bu çalışmamızda Tokat bölgesi okul çocuklarında idrarda kalsiyum atılım persantillerini ve hiperkalsiüri sıklığını belirlemeyi amaçladık.

Yöntem: Tokat ilinde 6-18 yaş arası 1375 okul çocuğu çalışmaya dahil edildi. Rastgele idrar örneği alındı. Vakaların yaş, cinsiyet, boy ve vücut ağırlığı not edildi. Alınan idrar materyalinde kalsiyum ve kreatinin ölçülerek idrar kalsiyum/kreatinin oranı (İCa/İCr) (mg/mg) hesaplandı. Her bir yaş için İCa/İCr persantilleri belirlendi. Çalışma grubunda obez olanların kalsiyum atılımı ve hiperkalsiüri prevalansı ayrı kayıt edildi. Hastalar yaşa göre 6-9, 10-13 ve 14-18 şeklinde 3 gruba ayrıldı. Bu üç grup için ortalama İCa/İCr hesaplandı.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 1375 çocuğun 683 'ü (%49,7) kız, 692 'sı (%50,3) erkek olup yaş ortalaması 11,68±3,43'tür (6 ile 18 yaş arası). %23,9'u kırsal kesimde, %76,1'i ise il ve ilçe merkezlerinde yaşamaktaydı. Tüm çalışma grubu için İCa/İCr (mg/mg) ortalaması 0,080±0,24 ve 95 persantildeki İCa/İCr 0,278'di. Hiperkalsiüri için İCa/İCr sınır değeri 0,21 ve üzeri kabul edilerek Tokat ilinde okul çocuklarında hiperkalsiüri prevalansı %4,70 olarak saptandı. Kırsal kesimde hiperkalsiüri prevalansı %7,60 ve kentsel kesimde ise % 3,82'di (p<0,05). 6 ile 9 yaş arası çocuklarda ortalama İCa/İCr 0,113±0,422, 10 ile 13 yaş arası çocuklarda 0,059±0,060 ve 14 ile 18 yaş arası çocuklarda ise 0,072±0,061'dir. 6 ile 9 yaş arası çocuklarda kalsiyum atılımı daha yüksekti (p<0,05). Çalışma vakalarındaki obez 141 çocuğun 7'sinde (% 4,96) hiperkalsiüri tespit edilirken, obez olmayan 1234 hastanın 58 'inde (%4,70) hiperkalsiüri tespit edildi (p>0,05).

Sonuç: Hiperkalsiüri sıklığı ve idrarla kalsiyum atılımı ülkesel olduğu gibi bölgesel de farklılıklar göstermektedir. Bölgesel yaşa göre idrarda kalsiyum atılım persantillerin belirlenmesi ve hiperkalsiürinin bu persantillere göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Kalsiyumdan zengin besinlerin fazla tüketildiği kırsal kesimlerde idrarda kalsiyum atılımı ve hiperkalsiüri prevalansı daha yüksektir. 6 ile 9 yaş arası çocuklarda idrarla kalsiyum atılımı ve hiperkalsiüri prevalansı diğer yaşlardaki okul çocuklarından yüksektir. Obezitenin hiperkalsiüri için bir risk faktörü olduğu tartışmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hiperkalsiüri, çocuk, idrarda kalsiyum atılımı, obezite, kalsiyum kreatinin oranı

SS-026

Maternal Preeklampsinin Çok Düşük Doğum Ağırlıklı Bebeklerde Beyin, Böbrek ve Mezenterik Doku Oksijenizasyonu Üzerine Olan Etkilerinin Araştırılması

Merih Çetinkaya¹, Hilal Özkan², Aslan Babayiğit¹, Nilgün Köksal², Burcu Cebeci¹, Seda Yılmaz Semerci¹

¹Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Kliniği, İstanbul

²Uludağ Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Bilim Dalı, Bursa

Amaç: Maternal preeklampsinin yenidoğanlarda nekrotizan enterokolit (NEK), prematüre retinopatisi ve bronkopulmoner displazi (BPD) sıklığında artışa neden olduğu, antenatal iske-mi ve inflamasyonun bunda rolü olabileceği öne sürülmüştür. Preeklampitik anne bebeklerinde doğumdan sonra doku oksijenizasyonunun değerlendirildiği çalışma bulunmamaktadır. Bu prospektif çalışmanın amacı preeklampitik annelerden doğan çok düşük doğum ağırlıklı (ÇDDA) bebeklerde beyin, böbrek ve mezenterik doku oksijenizasyonunun belirlenmesi ve bunun morbiditeler üzerine olan olası etkilerinin değerlendirilmesi idi.

Yöntem: Bu prospektif çalışmaya yenidoğan yoğun bakım ünitesine yatırılan ≤ 32 GH ve/veya ≤ 1500 gram olan ÇDDA bebekler dahil edildi. Bebekler anede preeklampsi olup olmamasına göre gruplandırıldı. Tüm bebekler serebral, renal ve mesenterik problemler yerleştirilerek near-infrared spektroskopisi (NIRS) ile 24 saat boyunca monitörize edildi. Her 2 grubun demografik verileri, morbiditeleri ve mortalite sonuçları kaydedildi.

Bulgular: Çalışmaya toplam 115 bebek alındı, preeklampsi grubunda 36, kontrol grubunda 79 bebek mevcuttu. Bebeklerin ortalama doğum haftası 26 ± 2 hafta, doğum ağırlığı 911 ± 294 g idi. İki grup arasında demografik veriler açısından farklılık saptanmadı. Preeklampsi grubunda 0. saat serebral doku oksijenizasyonu anlamlı şekilde daha yüksek, renal ve mezenterik doku oksijenizasyonu ise yüksek olduğu görüldü. Preeklampsi grubunda 24. saat kranial ve renal doku oksijenizasyonunun daha yüksek, mezenterik oksijenizasyonunun ise daha düşük olduğu görüldü. Preeklampitik bebeklerde intraventriküler kanama (IVK) sıklığının anlamlı şekilde daha az, NEK ve BPD sıklığının arttığı saptandı.

Sonuç: Bu çalışma ile literatürde ilk kez preeklampitik anne bebeklerinde doğumdan hemen sonra ve 24. saatte artmış serebral doku oksijenizasyonu azalmış IVK ile ilişkili bulunmuştur. Benzer şekilde doğumdan sonra yüksek ancak 24. saatte azalan mezenterik doku oksijenizasyonu bu bebeklerde artmış NEK sıklığından sorumlu olabilir.

Anahtar Kelimeler: Nirs, prematüre, yenidoğan

SS-027

Respiratuar Distres Sendromu Gelişen Yenidoğan Hastaların Tanı ve Tedavi Takibinde Akciğer Ultrasonografisinin Yeri

Ahmet Öktem¹, Şule Yiğit¹, Hasan Tolga Çelik¹, Berna Oğuz², Murat Yurdakök¹

¹Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Bilim Dalı, Ankara

²Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Giriş: Akciğer ultrasonografisi (USG), akciğer hastalıklarının tanısında ve tedavi takibinde önemli bir yere gelmiştir. Pnömoni, yenidoğanın geçici takipnesi ve respiratuar distres sendromu (RDS) gibi yenidoğan döneminin önemli hastalıklarına akciğer USG ile tanı konulabilmektedir. Eksojen surfaktan kullanımı RDS tedavisinde sık kullanılan tedavi protokolüdür. Bu çalışma, RDS tanısı alan yenidoğan hastalarda, surfaktan tedavisi sonrası akciğerde gelişen akut değişiklikleri ultrasonografi ile göstermeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Hastalara, surfaktan tedavisi öncesinde bir defa, tedavi sonrasında ise üç defa akciğer USG'si yapılmıştır. Tedavi sonrası ultrasonografik incelemeler, surfaktan tedavisi sonrasındaki ikinci saat, dördüncü saat ve altıncı saatte yapılmıştır. Transtorasik inceleme sağ ve sol akciğere ön ve arka göğüs duvarından longitudinal kesitler olarak uygulanmış ve fotoğraflar ile dökümanite edilmiştir. Tedavinin altıncı saatinde hastalara akciğer grafisi çekilmiştir. Çalışmaya RDS tanısı alan ve sonrasında surfaktan tedavisi uygulanan 15 hasta alınmıştır.

Sonuç: Tedavi öncesinde yapılan akciğer USG'de tüm hastalarda hava bronkogramları içeren akciğer konsolidasyon alanları, alveolar interstisyel sendrome (AIS), plevral çizgi anormallikleri, plevral zar hareketlerinde azalma, bölünmüş akciğer alanları ve A çizgilerinde azalma görülmüştür. Surfaktan tedavisinden iki saat sonra yapılan USG'de anlamlı bir değişiklik tespit edilmemiştir. Surfaktan tedavisinden dört saat sonra yapılan USG'de, akciğer konsolidasyon alanlarında azalma, bölünmüş alanlarla birlikte, AIS bölgelerinin B çizgilerine dönüştüğü ve A çizgilerinin belirginleştiği görüldü. Tedavi sonrası altıncı saatte ise; A çizgileri artmakla birlikte, AIS alanlarının kaybolduğu, plevral çizgi ve hareketlerinin net şekilde görüldüğü tespit edilmiştir.

Tartışma: Yenidoğan döneminde akciğer hastalıklarının tanı ve tedavi takibinde, akciğer USG kullanılması basit, pratik ve ucuz maliyetli bir yöntemdir. Ayrıca radyasyon riski taşımamaktadır. Yatakbaşı uygulanabilmesi hasta için diğer methodlardan daha konforlu olmasını sağlamaktadır. Bu alanda elde ettiğimiz deneyim Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde akciğer USG'nin daha sık kullanılması ve rutin tanı yöntemi olarak değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: RDS, Surfaktan Tedavisi, Akciğer Ultrasonografisi

SS-028

İnce Kateter Yöntemi İle Surfaktan Verilen Preterm Bebeklerde Non-invaziv Solunum Desteği Yöntemlerinin Karşılaştırılması

Senem Alkan Özdemir¹, Esra Arun Özer², Özkan İlhan³, Sümer Sütçüoğlu³, Mustafa Mansur Tatlı⁴

¹Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi Hastanesi, Yenidoğan Kliniği, İzmir

²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yenidoğan Kliniği, Muğla

³İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Kliniği, İzmir

⁴İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yenidoğan Kliniği, İzmir

Amaç: Eksojen surfaktan uygulaması ve mekanik ventilasyondaki ilerlemeler sayesinde günümüzde çok daha fazla sayıda küçük preterm bebek yaşatılabilmektedir. Yaşam oranlarının artmasına karşın preterm bebeklerde bronkopulmoner displazi (BPD) sık karşılaşılan ve önemli bir morbidite nedeni olmuştur. BPD'yi azaltmaya yönelik en etkili uygulama endotrakeal entübasyon ve invaziv solunum desteğinin azaltılmasıdır. Bu çalışmada minimal invaziv surfaktan tedavisi verilen preterm bebeklerde iki non-invaziv solunum desteği yönteminin (nIPPV ve nCPAP) kısa dönem prognoz üzerine etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Prospektif, randomize kontrollü klinik çalışma olarak planlanan bu araştırma, Yenidoğan Kliniği'ne 1 Ocak-31Aralık 2014 tarihleri arasında RDS tanısıyla izlenen, minimal invaziv eksojen surfaktan uygulanan, doğum ağırlığı 1500 gramın altında olan preterm bebeklerde gerçekleştirildi. Çalışmaya alınan tüm bebeklerin RDS tanısı klinik ve radyolojik yöntemle doğrulandı. Major konjenital anomalisi, PDA dışında konjenital kalp hastalığı, erken neonatal sepsis ve doğumdan sonar ilk 6 saat içinde başka merkezlerde izlenen hastalar çalışmaya dahil edilmedi. Kapalı zarf usulü yapılan randomizasyonla hastalar nIPPV veya nCPAP ile solutulmaya alındı. Solunum desteği sırasında nazogastrik sonda ile direkt laringoskopi eşliğinde 100 mg/kg/doz olacak şekilde surfaktan (Curosurf; Chiesi Farmaceutici, Parma, Italy) uygulandı. Tüm bebekler binasal nasal ventilasyon kanülü yardımı ile Babylog 8000 plus ventilator ile solutuldu. nIPPV grubunda PIP basıncı normal PIP değerinden 2cmH₂O yüksek tutuldu. Tüm hastalarda PEEP 6 cmH₂O olarak ayarlandı. Çalışmaya alınan hastaların demografik verileri hasta dosyalarından kaydedildi. nIPPV ve nCPAP grubundaki olguların solunum desteği süreleri, PDA, mortalite, BPD, ROP, IVH ve sepsis geçirme sıklıkları istatistiksel olarak karşılaştırıldı. İstatistiksel analizlerde SPSS 20.0 bilgisayar programında, ki-kare testi ve Mann-Whitney-U testi kullanıldı, p<0.05 değeri anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Çalışmaya 22'si nCPAP, 18'i nIPPV grubunda olmak üzere toplam 40 preterm bebek dahil edildi ve hiçbir hastada mortalite gözlenmedi. Çalışma grupları arasında gebelik yaşı, cinsiyet, doğum şekli, antenatal steroid açısından anlamlı fark bulunmazken nIPPV grubunda ortalama doğum ağırlığı, nCPAP grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşüktü (p=0.012). Gruplar arasında solunum desteği ve oksijen gereksinimi süresi bakımından anlamlı fark bulunmadı. Ağır RDS, IVK, ROP, BPD, PDA, sepsis ve entübasyon gereksinimi açısından gruplar arasında fark yoktu. N-IPPV grubunda apne daha az görülmekle beraber istatistiksel farka yol açmadı. Çalışma grubu hastalarının hiçbirinde GİS yan etkiye rastlanmadı.

Sonuç: Minimal invaziv yöntemle sedasyon verilmeden RDS li preterm bebeklere surfaktan verilmesi güvenli ve kolay bir yöntemdir. Bu bebeklere surfaktan uygulaması sonrasında nIPPV ile solunum desteği verilmesi güvenli ve iyi tolere edilen bir yöntemdir. nIPPV apne sıklığını azaltarak entübasyon gereksinimini de azaltacağından nCPAP ile başarılı olunamayan hastalarda alternatif bir yöntem olarak önerilebilir

Anahtar Kelimeler: Preterm, surfaktan, non-invaziv ventilasyon

SS-029

Çocuklarda Acil Olmayan Acil Servis Kullanımı

Raziye Dut

Süleymaniye Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Giriş: Son yıllarda acil servis başvurularının çoğunluğu acil olmayan durumlardır. Çocuk hastaların da acil olmayan acil servis kullanımı artmaktadır. 2010 yılında çocuklarda 25.5 milyon acil servis başvurusundan %58-%85 acil olmayan başvurular tespit edilmiştir. Acil olmayan acil servis başvuruları aşırı yoğunluğa, gereksiz tetkik ve tedaviye, sağlık harcamalarının artmasına neden olmaktadır. Acil serviste çocuk hekimi tarafından muayene edilen çocuk hastaların epidemiyolojisinin bilinmesi önemlidir.

Yöntem: Çocuk hekimi tarafından acil serviste muayene edilen hayati riski olmayan 12,535 çocuk hasta başvurusu retrospektif olarak incelendi. Cinsiyet, yaş, şikayet, mevsim, gün, acil servis başvuru saati, hastanede kalış süresi, hastane yatış ve acil gözlem tedavileri not edildi.

Bulgular: %45 kız, %54 erkek hasta, ortalama yaş 4.9 idi. En sık acil olmayan acil servis başvurusu 1-4 yaş grubunda iken; en az başvuru >15yaş idi. En sık şikayet sıralaması ateş (%38.5), öksürük (%20.7), kusma (%11.1) bulundu. Hastaneye yatış oranı %0.69,

52. Türk Pediatri Kongresi

acil gözlemede tedavi %5.9 bulundu. En sık başvuru saati 18:00-23:59 (%42.9) ve başvuruların %65'i hafta içi, %35'i hafta sonu idi. Pazartesi (%15.5) en sık başvurunun olduğu gündü. Hastanede kalma süresi yaşlara göre farklı bulundu ($p=0.009$).

Sonuç: Çocuk hastalar acil servise kazalar veya hayati durumlar dışında sıklıkla acil olmayan sık görülen çocukluk çağı şikayetler-

le getirilmektedir. Acil servis başvurularının avantajı olduğu gibi acil olmayan başvurularda aşırı yoğunluk gibi dezavantajları da vardır. Sonuçta yüksek hasta yoğunluğu ve sınırlı acil servis kapasitesi ciddi problemler ortaya çıkarabilmektedir. Koruyucu ve önleyici tedavinin, aile eğitiminin artırılması çocukluk çağında acil servislerin acil olmayan kullanımlarını azaltabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, acil servis, başvuru